
PUU MAGAZINE 20 YEARS

The PUU Magazine was founded in 1980 in an effort to highlight the Finnish timber engineering and wood architecture industry. It was felt that a publication was required that challenged the media promoting other materials to a contest over good building practice. The first decade was a period when the task was mapped out and the current approach of underlining the excellent qualities of wood without putting down other materials was defined.

With the advent of the 1990s, the focus in the magazine's policy shifted towards the development of timber engineering and the presentation of related Finnish architecture. Above all, the creation of wooden multi-storey apartment buildings and the introduction of the open timber construction system in Finland yielded expertise and knowledge that could be proudly presented around the world.

Timber engineering has greatly risen in esteem as a result of the construction of major public structures from wood, of which some fine examples have been presented on the pages of the magazine. Structures such as the Vihantasalmi Bridge and Sibelius House are well known all over the world. A number of young designers have made their breakthrough, carrying on the heritage of famous Finnish architects like Eliel Saarinen, Alvar Aalto, and Reima Pietilä.

Throughout its existence, the PUU Magazine has sought to present Finnish expertise in timber engineering and, in the process, has aroused widespread interest around the world. On the threshold of the export-oriented WoodEurope campaign, which followed the Era of Wood project that mainly targeted the domestic market, the PUU Magazine is facing new challenges.

PUU-JOURNAL 20 JAHRE

1980, also vor zwanzig Jahren, wurde das PUU-Journal aus der Taufe gehoben. Damals kam es dem Bedarf entgegen, die finnische Holzarchitektur und finnische Holzbautechniken zu präsentieren. Es bestand Nachfrage nach einer Publikation, welche die übrigen Baumaterialien zu einem Wettbewerb in gutem Bauen herausforderte. Im ersten Jahrzehnt wurden der Aufgabenbereich abgesteckt und die positiven Eigenschaften des Holzes hervorgehoben, ohne die anderen Materialien herunterzumachen.

Zu Beginn der neunziger Jahre kristallisierte es sich als allgemeine Linie des Journals heraus, über die Entwicklung des Bauens mit Holz zu berichten und Objekte der finnischen Holzarchitektur vorzustellen. Vor allem die in Finnland entwickelten Techniken der Errichtung von mehrgeschossigen Wohnhäusern aus Holz, darunter vor allem die Rahmenbauweise, boten dem PUU-Journal einen solchen Stoff, mit dem man sich sehen lassen konnte.

Derzeit ist die Wertschätzung weiter gestiegen, da zunehmend auch öffentliche Bauten aus Holz errichtet werden. Faszinierende Beispiele sind in diesem Journal präsentiert worden. Die Brücke von Vihantasalmi und das Sibelius-Haus in Lahti dürften bereits in breiten Kreisen bekannt sein. Junge Architekten und Bauplaner haben ihren Durchbruch geschafft und die Traditionen des Bauens mit Holz fortgesetzt. Traditionen, die einst von solch berühmten finnischen Architekten wie Eliel Saarinen, Alvar Aalto und Reima Pietilä begründet wurden.

Das PUU-Journal hat während der gesamten Zeit seines Bestehens darüber berichtet, auch welch hohem Niveau sich das Können der Finnen im Bauen mit Holz befindet, und es hat zunehmend auch internationales Interesse gefunden. Die Kampagne "Zeit des Holzes" wurde hauptsächlich in Finnland für finnische Zielgruppen realisiert. Nun wird als ihre Fortsetzung eine Kampagne namens "Holz-Europa" gestartet, deren Schwerpunkt auf dem Export liegen wird. Dies wird auch das PUU-Journal mit neuen Herausforderungen konfrontieren.

LE VINGTIEME ANNIVERSAIRE DE LA REVUE PUU

La revue PUU a été fondée en 1980 en vue de présenter la construction et l'architecture en bois finlandaises. On avait alors besoin d'une publication qui puisse lancer un défi à l'égard des autres matériaux sur la bonne méthode de construction. La première décennie a permis de déterminer la tâche à accomplir pour accentuer les bonnes caractéristiques du bois sans critiquer celles des autres matériaux.

Au début des années 1990, la ligne de publication s'est concentrée davantage sur le développement de la construction en bois et sur la présentation de l'architecture finlandaise en bois. La construction d'un immeuble en bois et la mise en œuvre du système de construction en bois ouvert finlandais ont notamment fourni la matière que la revue PUU a pu communiquer avec fierté au monde entier.

La construction publique en bois dont on a pu présenter des exemples magnifiques a accru encore la considération dont la revue jouit. Le pont de Vihantasalmi et le Palais Sibelius sont déjà partout connus. Les jeunes architectes ont percé et poursuivi la ligne de la construction en bois créée en leur temps par de célèbres architectes tels que Eliel Saarinen, Alvar Aalto et Reima Pietilä.

La revue PUU a fait connaître durant toute son existence le savoir-faire finlandais relatif à la construction en bois et elle a de plus en plus suscité de l'intérêt au niveau international. A la veille de la campagne L'Europe du bois (PuuEurooppa) concentrée sur l'exportation qui fera suite à la campagne L'Ere du bois (Puun Aika) destinée principalement à la Finlande, la revue PUU relève également de nouveaux défis.

PUU-LEHTI 20 VUOTTA

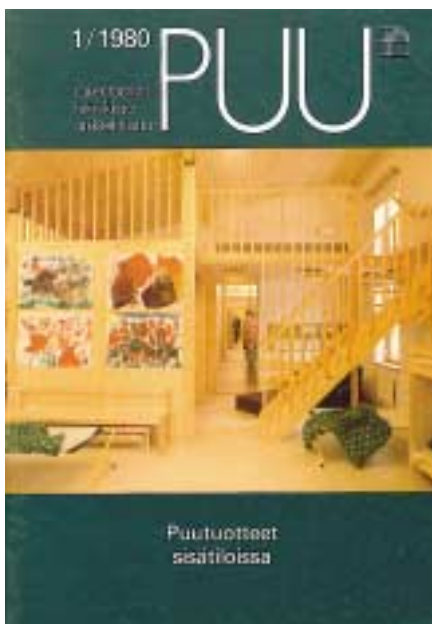
PUU-lehti syntyi vuonna 1980 silloiseen tarpeeseen esitellä suomalaista puurakentamista ja puuarkkitehtuuria. Tarvittiin julkaisu, joka haastoi muiden materiaalien mediat kilpailuun hyvästä rakentamistavasta. Ensimmäinen vuosikymmen kartoitti tehtävän ja lähestymistavan puun hyviä ominaisuuksia korostavaksi muita moittimatta. Tiedämme hyvin tuon ajan vaikeudet terveellisen ja turvallisen puurakentamisen edistämiseksi.

Siirryttäessä 1990-luvulle hahmottui lehden julkaisulinja entistä enemmän puurakentamisen kehittämisen ja suomalaisen puuarkkitehtuurin esittelyksi. Saatiin hyvää modernia materiaalia ja uskoa puurakentamisen tulevaisuuteen. Ennen kaikkea suomalaisen puukerrostalon ja avoimen puurakentamisjärjestelmän aikaansaaminen on antanut PUU-lehdelle sellaista aineistoa, jota on kehdannut näyttää maailmalle.

Arvostusta on entistä enemmän lisännyt julkinen puurakentaminen, jota on voitu esitellä loistavien esimerkkien kautta. Kaikkialla tunnetaan jo Vihantasalmen silta tai Sibeliustalo muita rakennuskohteita unohtamatta. Näissä nuoret suunnittelijat ovat tehneet läpimurtonsa ja jatkaneet sitä puurakentamisen linjaa jonka aikanaan jo loivat kuuluisat suomalaiset arkkitehdit kuten Eliel Saarinen, Alvar Aalto ja Reima Pietilä.

PUU-lehti on viestinyt suomalaisen puurakentamisen osaamista koko olemassaolonsa ajan ja se on tullut yhä enemmän kansainvälisen kiinnostuksen kohteeksi. Pääasiassa kotimaahan suunnatun Puun Aika-kampanjan jatkoksi tulevan PuuEuroopan kynnyksellä on myös PUU-lehti uusien haasteiden edessä. Epäilemättä se on ansainnut paikansa ja arvostuksensa tulevinakin vuosina uuden suomalaisen puurakentamisen ja puuarkkitehtuurin esittelijänä.

Pertti Hämäläinen

Puu-lehden ensimmäisen numeron kanssi

Sibeliustalo
Valokuva Mikko Auerniitty

PUUPALKINTO 2000

Puulinformaatio ry jakaa joka toinen vuosi puupalkinnon, jonka tarkoituksena on edistää suomalaista puuarkkitehtuuria ja puurakentamista. Palkinto annetaan rakennukselle tai rakenteelle, joka edustaa korkealaatuista puuarkkitehtuuria tai jossa puuta on käytetty rakennustekniikkaa edistävällä tavalla.

Aikaisemmin puupalkinto on 1990- luvulla jaettu kolme kertaa. Edelliset palkinnot saivat 1994 Metsolan ala-asteen koulu, 1996 Kylmäluoman leirintäalueen vastaanottorakennus ja 1998 Viikin puukerrostalot, Kiinteistö Oy Viikinmansio. Nyt palkittavina olivat vuosina 1998 tai 1999 valmistuneet kohteet. Palkintolautakunta valitsi ehdolle 12 projektia, jotka on esitelty seuraavilla sivuilla.

Nämä kohteet edustavat monipuolisesti suomalaista puurakentamista ja sen suuntaa 1990-luvun loppupuolella. Kun edellisen kerran palkintoa jaettiin olivat asumiseen liittyvät suunnitelmat ja erityisesti puukerrostalot voimakkaasti kehittymässä. Nyt tämänkertaisessa katselmuksessa on nähtävissä puurakentamisen alueen laajentuneen julkisen rakentamisen sektorille. Samalla arkkitehdit, rakennesuunnittelijat ja rakentajat ovat saaneet aivan uudenlaisia haasteita. Tässä yhteydessä ei voi myöskään unohtaa rakennuttajien merkittävää roolia tehtäessä päätöksiä materiaalivalintojen suhteen.

Palkintolautakunta arvioi kymmenkunta vuotta sitten alkaneen puurakentamisen ja

siten myös puuarkkitehtuurin voimakkaan esiintulon jatkuneen edelleen 1990- luvun viimeisinä vuosina – trendi joka näyttää jatkuvan myös uuden vuosituhannen alussa. Suomeen on saatu lukuisia näyttäviä ja esimerkiksi kelpaavia puurakennuskohteita. Puu on tullut jälleen hovikelpoiseksi rakennusmateriaaliksi ja tähän on ollut vaikuttamassa myös valtiovalta tukemalla puurakentamista Puun Aika- kampanjan muodossa. Edelleen kuntien ja kaupunkien päättäjät ovat osoittaneet huomattavaa kiinnostusta tämän kotimaisen ja uusiutuvan materiaalin käyttämiseen omassa rakennustuotannossaan.

Vuoden 2000 puupalkinnosta päättäessä palkintolautakunta halusi painottaa julkisen rakentamisen osuutta ja samalla myös muistaa rakenteiden suunnittelijoiden merkittävää osuutta onnistuneen lopputuloksen aikaansaamisessa. Ns. insinöörikenteet ovat viime vuosikymmeninä olleet toisarvoisessa asemassa suomalaisessa puurakentamisessa. Nyt kiinnostus suuriin puurakenteisiin on lisääntynyt ja sitä myöten myös puun ja puutuotteiden arvostus kasvanut.

Näillä perusteilla palkintolautakunta päätti antaa vuoden 2000 puupalkinnon Vihantasalmen sillalle, joka edustaa uutta aluevaltausta puurakentamisessa. Puusiltoja on Suomessa rakennettu jatkuvasti, mutta ne ovat olleet huomattavasti pienempiä kuin tämä valtatie 5:n maantiesilta Mäntyharjulla. Sillan suunnittelija on Insinööritoimisto Ran-

takokko & Co Oy ja se on esitelty PUU-lehden numerossa 2/2000.

Varsinaisen puupalkinnon lisäksi palkintolautakunta päätti muistaa kolmea muuta ansiokasta puurakennuskohdetta kunniamaininnoin. Nämä ovat:

Waenerberg-talo Oulussa, joka edustaa erittäin hienovaraisesti tehtyä vanhan puutalon peruskorjausta ja siihen taitavasti liitetyn uudisosan suunnittelua.

Niiralan Kulma Oy Kortekatu Kuopiossa, joka edustaa kohtuuhintaista mutta silti arkkitehtuuriltaan korkeatasoista asuntorakentamista ja -arkkitehtuuria.

Juminkeko Kuhmossa, jossa hirsirakentaminen on saanut pienessä julkisessa rakennuksessa modernin muodon.

Palkintolautakuntaan kuuluivat professori, arkkitehti Jan Söderlund puheenjohtajana, tekniikan tohtori Mika Leivo, arkkitehti Jarmo Saari, toimitusjohtaja Pertti Hämäläinen ja arkkitehti Jussi Vepsäläinen sihteerinä.

WOOD AWARD 2000

Every second year the Puulinformaatio Association grants a Wood Award designed to promote Finnish wood architecture and timber engineering. The prize is awarded for a building or structure that represents a high standard of design or where wood has been used in a way that makes an important contribution to wood construction technology. To date the award has been granted three times, all in the 1990s. Eligible candidates for this year's award were projects completed in 1998 or 1999. The judging panel selected a total of 12 projects that are presented on the following pages.

These projects are prime examples of Finnish timber engineering and prevailing trends in the late 1990s. When the award was last presented, housing plans and multi-storey timber buildings, in particular, were undergoing vigorous development. A review of current candidates

shows that wood construction is extending to public buildings as well. During the past few decades, the so-called "engineering structures" have been largely neglected in Finnish timber construction. Now the interest in large timber structures has been revived, with the result that greater store is being set in wood and wooden products. At the same time, architects, structural engineers and builders are facing completely new challenges. Using these criteria, the judging panel decided the grant the Wood Award 2000 to the Vihantasalmi Bridge that represents a breakthrough to a new field in timber engineering. While wooden bridges have been built in Finland all the time, they have been much smaller than this structure on Highway 5 in Mäntyharju, Central Finland. The bridge was designed by Insinööritoimisto Rantakokko & Co Oy and presented in issue 2/2000 of the PUU Magazine. The important role played by the employer in the selection

of materials should not be forgotten in this context, either.

In addition to the actual Wood Award, the judging panel issued honourable mentions for three other timber projects:

Waenerberg House in Oulu that epitomises a discreet approach to the refurbishment of an old wooden house and the design of a skilfully added extension to it.

Niiralan Kulma Oy Kortekatu in Kuopio that provides an example of a moderately priced yet architecturally high-standard housing design.

Juminkeko in Kuhmo, a small-scale public building where logs are used in a modern way.

HOLZPREIS 2000

Der Verein Puulinformaatio ry (Holzinformation e.V.) verleiht jedes zweite Jahr den sog.

Holzpreis mit der Zielsetzung, die finnische Holzarchitektur und das Bauen mit Holz

1

2

zu fördern. Der Preis wird einem Gebäude oder Bauwerk verliehen, das hochklassige Holzarchitektur repräsentiert und bei dem unter Anwendung moderner Bautechniken Holz verwendet wurde. In den neunziger Jahren ist der Holzpreis dreimal zuvor verliehen worden. Bei den Bauwerken, die nun prämiert werden sollten, handelt es sich um Objekte, die in den Jahren 1998 und 1999 fertiggestellt wurden. Die Jury hatte als Kandidaten für den Preis zwölf Projekte ausgewählt, die auf den folgenden Seiten vorgestellt werden. Die Objekte repräsentieren in vielseitiger Weise die finnische Holzarchitektur und ihre Trends in der zweiten Hälfte der 90er Jahre. Bei den früheren Verleihungen des Holzpreises standen die Konzepte des Wohnungsbaus, besonders die Errichtung von mehrgeschossigen Holzhäusern, in rasanter Entwicklung. Bei der diesmaligen Schau konnte man erkennen, dass das Bauen mit Holz auch auf öffentliche

Bauten übergegriffen hatte. Sogenannte Ingenieurkonstruktionen haben in der finnischen Holzarchitektur der vergangenen Jahrzehnte nur eine untergeordnete Rolle gespielt. Jetzt ist indes das Interesse an großen Holzkonstruktionen gewachsen, und zugleich ist die Wertschätzung des Holzes wie auch der Holzprodukte gestiegen. Die Architekten, Konstruktionsplaner und Bauunternehmer sehen sich hier ganz neuen Herausforderungen gegenübergestellt. In diesem Zusammenhang darf auch die bedeutende Rolle, die die Bauherren bei der Wahl des Materials gespielt haben, nicht vergessen werden. Aus diesen Gründen hat sich die Jury dafür entschieden, den Holzpreis des Jahres 2000 der Brücke von Vihantasalmi zu verleihen, einem Projekt, das in der Holzarchitektur etwas völlig Neues darstellt. Zwar sind in Finnland schon immer Brücken aus Holz errichtet worden, aber sie sind durchweg erheblich kleiner gewesen als

diese bei Mäntyharju gelegene Brücke, über die die Hauptverkehrsstraße 5 verläuft. Entworfen hat die Brücke das Ingenieurbüro Rantakokko & Co Oy. In der Nummer 2/2000 dieser Zeitschrift wurde das Projekt näher vorgestellt. Zusätzlich zur Vergabe des Holzpreises hat die Jury drei weitere, verdienstvolle Holzbauprojekte lobend erwähnt: Das Waernerberg-Haus in Oulu, ein altes Holzhaus, das äußerst behutsam renoviert und durch einen Neubauteil ergänzt wurde. Die Wohnungs-AG Niiralan Kulma Oy Kortekatu in Kuopio, ein Objekt, das einen hochklassigen, aber dennoch preiswerten Wohnungsbau repräsentiert. Das Objekt Juminkeko in Kuhmo, bei der die Blockbautechnik in einem kleinen öffentlichen Gebäude mit modernen Formen verwirklicht wurde.

4

3

PRIX DU BOIS 2000

L'association Puuinformaatio ry décerne tous les deux ans un prix du bois destiné à promouvoir l'architecture et la construction en bois en Finlande. Ce prix est accordé pour un bâtiment ou une structure qui représente une architecture en bois de haute qualité ou qui utilise le bois d'une manière qui fait progresser la technique de construction. Le prix du bois a été décerné trois fois dans les années 1990. Des constructions achevées en 1998 ou 1999 ont été cette fois couronnées. Le jury a choisi dans la compétition 12 projets présentés aux pages suivantes.

Ces constructions représentent la diversification de la construction en bois finlandaise et son orientation à la fin des années 1990. Les projets concernant l'habitat et en particulier les immeubles en bois ont connu une forte évolution la dernière fois que le prix a

été décerné. On peut voir maintenant que la construction en bois s'est étendue aux ouvrages publics. Les structures dites d'ingénierie ont eu au cours des dernières décennies une position secondaire dans la construction en bois finlandaise. L'intérêt pour les grandes structures en bois s'est maintenant accru et il en a été en conséquence de même de l'estime pour le bois et les produits de bois. Les architectes, les ingénieurs-constructeurs et les constructeurs sont par là même confrontés à des défis tout à fait nouveaux. C'est pourquoi le jury a décidé de donner le prix du bois de l'an 2000 pour le pont de Vihantasalmi qui est une nouvelle conquête de la construction en bois. On construit depuis toujours des ponts en bois en Finlande, mais ils étaient jusqu'ici beaucoup plus petits que ce pont de la route nationale 5 à Mäntyharju. Ce pont a été conçu par le bureau d'études Insinööritoimisto Rantakokko & Co Oy et a été présenté dans le numéro 2/2000 de la revue

PUU.

Outre le véritable prix du bois, le jury a également décidé d'accorder des mentions honorables pour trois autres constructions en bois louables:

La maison Waernerberg à Oulu, qui se compose d'une rénovation très délicate d'une ancienne maison en bois et d'une nouvelle partie conçue avec beaucoup de talent.

Niiralan Kulma Oy Kortekatu à Kuopio, qui représente une construction de logement à prix modéré, mais dont l'architecture est d'une haute qualité.

Juminkeko à Kuhmo, petit édifice public en rondins de forme moderne.

7, 8
KUNNIAMAININTA
Waenerberg-talo, Oulu
Arkkitiedit Ulla ja Lasse Vahtera,
Jukka Laurila

6, 9
KUNNIAMAININTA
Niiralan Kulma Oy Kortekatu, Kuopio
Arkkitieditoimisto Jarmo Pulkkinen

5

6

7

8

9

9
Käden jälki – nuorten talo, Lappeenranta
Arkkitehtuutoimisto Kimmo Lylykangas

10
Pikkulahden uimala, Raahе
Arkkitehtuutoimisto Kimmo Kuismanen

9

10

11

12

11
Asunto Oy Lahden Pinja, Lahti
Arkkitehtisuunnittelu Pauli Lindström Oy

12
Päiväkoti Ruokopilli, Vantaa
Arkkitehti Mikko Kaira

13
Hiihtomuseon laajennus, Lahti
Arkkitetoimisto Pekka Salminen

14
Liminganlahden luontokeskus, Liminka
Arkkitiedit Majja Niemelä ja Pentti Myllymäki

15
Vanerista liimattu kuorirakenne, Linnanmäki,
Helsinki
Arkkituutoimisto Mauri Mäki-Marttunen Ky

16
Ala-asteen koulu ja päiväkoti, Vallinoja, Vantaa
ARRAK Arkkitiedit Oy

13

14

15

16

VALOKUVAT

- 1, 3, 4, 5, 9 Mikko Auerniitty
- 2 Ilmakuva Vallas
- 6, 9 Jussi Tiainen
- 7, 8 Juha Korhonen, Ilpo Okkonen
- 10 Kimmo Kuismänen
- 11 Voitto Niemelä
- 12, 15, 16 Matti Karjanoja
- 13 Jussi Tiainen
- 14 Pentti Myllymäki

TALO "AURINKOINEN"

TUUSULA

Arkkitehtitoimisto ARKVE Oy

1

2

THE "SUNNY" HOUSE

Puuinfo Oy's show building at the Housing Exhibition held in Tuusula in the summer of 2000 was built using an open building method known as the platform system. The walls were assembled lying down on the floor, which had been built on the foundation plinth, and then they were raised into position manually. Wood-based materials were used where possible: sawn timber, plywood, Kerto-LVL, gluelam timber, porous fibreboard, and wood fibre for insulation. No plastic damp-proof course was installed but building paper was used as an air barrier.

The house is heated by geothermal energy, which is drawn from a drilled well. Space heating is used where hot air is introduced from the floor under the windows. A heat-storing fireplace serves as a source of additional heat. All the water outlets are concentrated in a cen-

3

4

- 1 Rakennus etelästä asuntomessujen aikana
- 3 Väliterassi
- 4 Pääsisäänkäynti
- 5 Eteläpuolen terassi

5

tral location, which makes it easy to check all the wet areas from the space under the floor. As a whole, the building features solutions that offer low life-cycle costs with the aim of providing a sound and safe wooden house. The building is located by the street on a site that slopes gently to the south with the garage flanking the courtyard to the east. The slope also allows for the grading of the interior areas, which gives added space to the drawing and dining rooms. Similarly, the ceiling follows the contours of the roof and this adds to the sense of space in this single-storey building. The bedrooms are on the street side where the main entrance is also located. Another access is from the garage through the utility room door. The extensive, partly covered decks and the courtyard offer ample space for various outdoor activities.

5

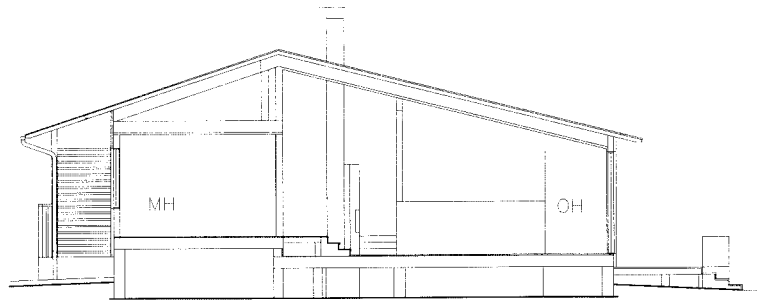

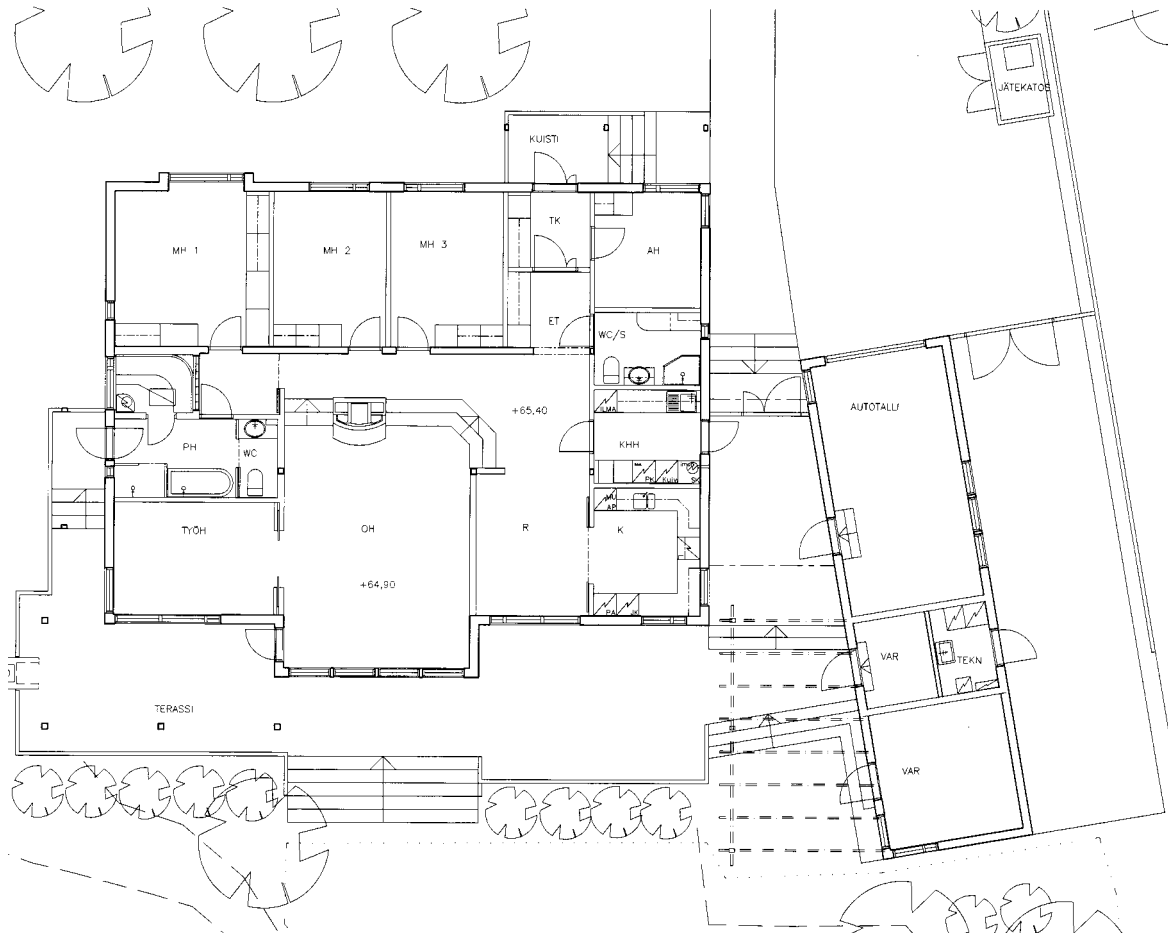
7
Leikkaus 1/200

8
Pohjapiirros 1/200

9
Korkea olohuone

7

8

HAUS „SONNIG“

Das Demonstrationshaus der Firma Puuinfo Oy (Holz-Info AG) auf der Wohnungsmesse Tuusula im Sommer 2000 wurde in der Holzrahmenbauweise nach dem sog. Plattform-System ausgeführt. Auf einem Sockel wurde ein Boden errichtet, auf den die Wände zusammengesetzt wurden. Mit Menschenkraft wurden die Wände aufgestellt. Man war bestrebt, bei der Auswahl der Materialien möglichst viel Holz bzw.

Holzveredlungsprodukte zu verwenden: Schnittholz, Sperrholz, Leimholz und Leimschichtholz, poröse Faserplatten und als Dämmstoff Holzfasern. Die Bauteile enthalten keine Kunststofffolien als Dampfsperre; als Luftsperrperre dient Baupapier.

Als Wärmequelle wird Erdwärme herangezogen, die aus einem Bohrloch gewonnen wird. Das Wohngebäude hat eine

direkte Luftheizung; die gewärmte Luft wird durch den Fußboden unter den Fenstern eingeblasen. Sämtliche Wasserentnahmestellen sind zentralisiert angelegt worden, so dass man die Feuchträume bequem von einem unterhalb angebrachten Raum kontrollieren kann. Insgesamt gesehen war es das Ziel, ein kostengünstiges, aber langlebiges Holzhaus zu bauen, in dem es sich sicher und gesund leben lässt.

Das Gebäude steht auf einem leicht nach Süden abschüssigen Grundstück am Rand einer Straße. Eine Garage schützt den Hofbereich an der Ostseite. Nach der Hanglage richtet sich auch die Abstufung der Innenräume, was dem Wohn- und dem Speisezimmer Geräumigkeit verleiht. In dem mittleren Teil des eingeschossigen Wohngebäudes sorgt die Form des Dachs folgende Decke dafür, dass der Eindruck von Geräumigkeit noch verstärkt wird. Die Schlafzimmer der Familie wurden an

der Seite der Straße platziert, wo sich auch der Haupteingang befindet. Von der Garage aus kann man das Gebäude auch durch das Putzzimmer betreten. Der Hof und großzügig angelegte, zum Teil überdachte Terrassen aus Holz ermöglichen den Bewohnern mannigfaltige Aktivitäten im Freien.

Puuinfo Oy:n esittelytalo Tuusulan asunomessuille kesällä 2000 toteutettiin avoimen puurakennusjärjestelmän periaatteita noudattaen ns. platform-järjestelmällä. Seinät koottiin sokkelin päälle tehdyllä alapohjalla ja nostettiin miesvoimin pystyyn. Rakennuksen kaikissa materiaalivalinnoissa pyrittiin mahdollisuuksien mukaan käyttämään puupohjaisia materiaaleja: sahatavaraa, vaneria, kertopuuta, liimapuuta, huokoista kuitulevyä ja eristeenä puukuitueristettä. Rakenteet ovat ilman höyrynsulkumuovia, ilmansulkuuna rakennuspaperi.

Lämmönlähteenä käytetään maalämpöä, joka otetaan porakaivosta. Asuinrakennuksessa on ilmalämmitys, sisäänpuhallus tapahtuu lattiasta ikkunoiden alta. Lisälämpöä saadaan varaavasta takasta. Kaikki vesipisteet on keskitetty, joten märkätilat on helposti kontrolloitavissa alustatilasta. Kaikkiaan rakennuksessa on pyritty tekemään elinkaarikustannuksiltaan edullisia ratkaisuja teemana terveellinen ja turvallinen puutalo.

Rakennus sijoittuu etelään loivasti viettävällä tontilla kadun varteen ja autotallirakennus suojaa piha-aluetta itäpuolelta. Rinteeseen perustuu myös sisätilojen porrastus, mikä antaa avaruutta oleskelu- ja ruokatiloihin. Yksikerroksisen asuinrakennuksen keskiosassa vesikattoa myötäilevä sisäkatto lisää tilantuntua. Perheen makuuhuoneet sijoitettiin kadun puolelle, mistä on myös pääsisääntulo.

Arkinen kulku voi tapahtua myös kodinhoitohuoneen kautta autotallin puolelta. Laajat osittain katetut puiset terassit antavat pihan ohella mahdollisuuden monipuoliseen ulko-oleskeluun.

Rakentaminen tapahtui ripeästi keväällä 2000: työt aloitettiin maaliskuun alussa ja rakennus oli pieniä viimeistelytyöitä lukuun ottamatta valmis kesäkuun puolessa välissä. Talon tuleva asukasperhe osallistui suunnitteluun aktiivisesti lähes alusta alkaen.

Jussi Vepsäläinen

9

10

MAISON "ENSOLEILLÉE"

La maison de démonstration de la société Puuinfo Oy à la Foire de l'habitat de Tuusula de l'été 2000 a été construite selon les principes du système ouvert de construction en bois en appliquant le système dit de platform. Les murs ont été assemblés sur la fondation construite sur le sous-sol et ont été montés à bras. Des matériaux à base de bois ont été choisis pour la maison dans la mesure du possible: bois scié, contreplaqué, bois lamellé, bois stratifié, panneaux de fibres poreux et isolant en fibres de bois. Les structures ne comportent pas de plastique coupe-vapeur, le papier de construction est utilisé comme isolant contre l'air.

La géothermie provenant d'un puits foré est utilisée comme source d'énergie. La maison est munie d'un chauffage à l'air. L'air entre sous les fenêtres au niveau du plancher. Une

cheminée fournit un chauffage complémentaire. Les robinets sont centralisés, ce qui permet de contrôler facilement les locaux sanitaires à partir du sous-sol. Des solutions avantageuses en ce qui concerne les coûts du cycle de vie ont été prévues dans la construction de cette maison saine et sûre.

La maison est placée le long de la rue sur un terrain légèrement incliné vers le sud. Le garage protège la cour du côté est. La dénivellation des locaux intérieurs qui donne de l'ampleur à la salle de séjour et à la salle à manger est également due à la pente du terrain. Le plafond qui épouse les formes du toit dans la partie centrale de cette maison sans étage accentue l'impression d'espace. Les chambres ont été placées sur le côté rue où se trouve également l'entrée principale. On peut aussi entrer par la pièce utilitaire qui se trouve du côté du garage. Outre la cour, il y a de vastes terrasses en bois partiellement couvertes.

11
Vanhempien makuuhuone

12
Olohuoneen korkea vaneriseinä

13
Lastenhuone

KUVASARJA PYSTYTYKSESTÄ

2 Seinärungon teko rossipohjan päällä

6 Seinän pystytys

10 Ulkoseinät ja kattokannattajat
asennettuna

14 Kattolevytyksen asennus

11

12

13

14

TALO "AURINKOINEN"
TUUSULA

RAKENNUTTAJA
Teea ja Miika Hakanpää

NÄYTTEILLEASETTAJA ASUN-
TOMESSUILLA
PUUINFO Oy

ARKKITEHTISUUNNITTELU
ARKVE Oy/Jussi Vepsäläinen, Anne Malve

RAKENNESUUNNITTELU
M-Rakennussuunnittelutoimisto/
Tero Lahtela

LVI-SUUNNITTELU
LVI-Cad Oy/Arto Huikuri

SÄHKÖSUUNNITTELU
Sähkösuunnittelu Kortemaa Oy/
Ari Kortemaa

PÄÄURAKOITSIJA
Elomac Oy

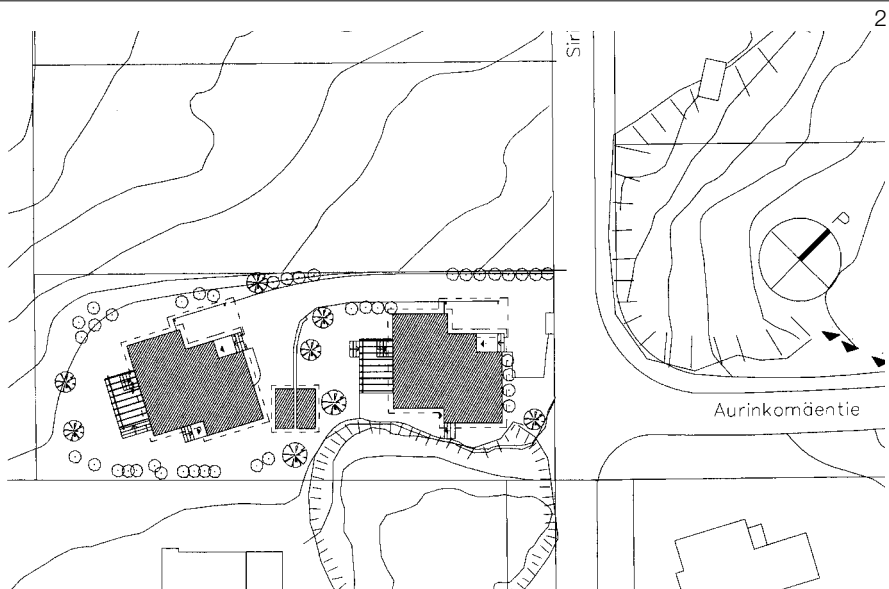
VALOKUVAT
Mikko Auerniitty

AS OY VANTAAN VILLA SIRIUS

Arkkitehtitoimisto Sebastian Lönnqvist

1

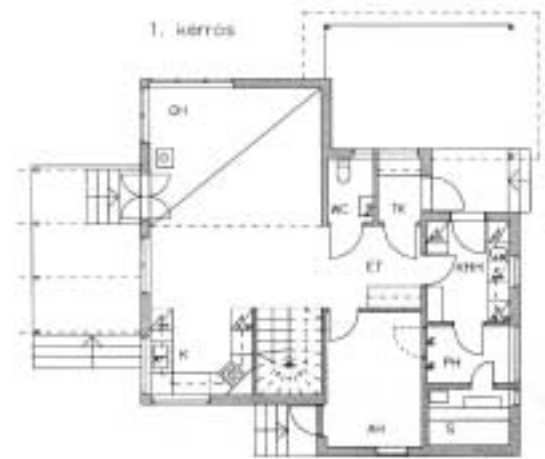
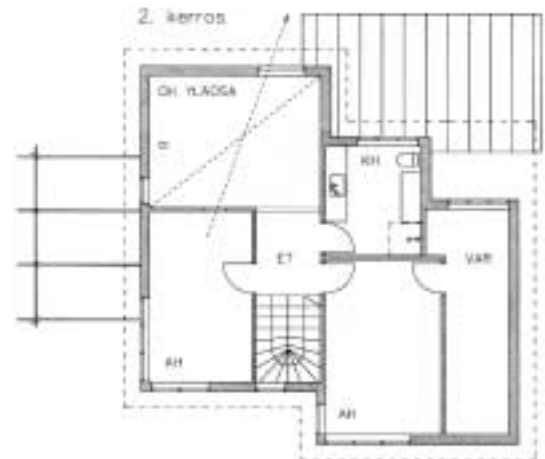
2

1, 3
Sisäänkäynti ja autokatos

2
Asemapiirros

4
Leikkaus ja pohjapiirroksset 1/200

3

4

VANTAA VILLA SIRIUS HOUSING COMPANY

The two identical detached houses are located in Vantaa in a low-rise residential area developed since the 1940s. The buildings face south and west hunched around an inner courtyard, secluded from the more public Siriuksenkuja Street. The central inner space of the houses, the high-ceilinged living room, serves as an indoor piazza directly accessible from the other areas. The bedrooms upstairs offer a view of Siriuksenkuja right through the living room. The residents have been particularly satisfied with the large room dimensions. Special attention in design was paid to efficient ventilation of the structures and extensive use of organic materials. The houses were built using the open timber construction system with the thermal insulation consisting of wood fibre. This type of clear-cut and simple structure

is ideal for construction in winter conditions. External cladding consists of fine-sawn boarding with open joints, which is painted with traditional ochre paint slightly tinted with white titanium and a sprinkle of carbon black to give a light, bright hue. The plywood boards on the external walls were finished with white linseed oil paint whereas the undersides of the eaves were painted a pinkish hue. The patio and external staircases were treated with a mixture of tar and linseed oil.

WOHNUNGS-AG VILLA SIRIUS IN VANTAA

Der Komplex besteht aus zwei identischen separaten Häusern. Sie wurden in der südfinnischen Stadt Vantaa in einem Gebiet errichtet, das seit den vierziger und fünfziger Jahren in kleinem Maßstab mit Eigenheimen bebaut worden war. Die Gebäude öffnen sich zu den warmen Himmelsrichtungen und auf einen eigenen Hof hinaus, auf der anderen Seite bilden sie gegenüber dem öffentlichen Raum hin zur Straße Siriuksenkuja einen geschlosseneren Eindruck. Der zentrale Innenraum in den Gebäuden, das hohe Wohnzimmer, fungiert als Piazza der Wohnung und bietet direkten Zugang zu den übrigen Räumen. Vom Schlafzimmer im Obergeschoss öffnet sich der Blick durch das Wohnzimmer hindurch auf die genannte Straße. Die großzügige Bemessung der Appartements hat

5, 7
Talot iltavalaistuksessa

6
Länsijulkisivu

5

As Oy Vantaan Villa Siriuksen kaksi identtistä erillistaloa sijaitsevat Vantaan Korson Matarin pientaloalueella. Pienimittakavainen 1940-50 luvulta lähtien rakentunut omakotialue sekä tontilla sijaitseva kaunis avokallio olivat suunnittelun tärkeitä lähtökohtia.

Rakennukset avautuvat lämpimiin ilman-suuntiin ja omille piha-alueille, toisaalta sulkeutuen julkisemman Siriuksenkujan suuntaan. Rakennusten keskeinen sisätila, korkea olohuone toimii asunnon piazzana, johon muilla tiloilla on välitön yhteys. Rakennukset avautuvat ja sulkeutuvat maiseman ja vuorokauden aikojen mukaan; korkealla lounaisseinällä sijaitseva aurinkokelloikkuna heittää valoneliön olohuoneen ikkunattomalle koillisseinälle. Yläkerran makuuhuoneesta avautuu näkymä olohuoneen läpi Siriuksenkujalle. Huoneistojen väljä huonemitoitus on saanut paljon kiitoksia asukkailta.

Rakenteissa on kiinnitetty huomiota rakenteiden tuulettumiseen sekä materiaalien orgaanisuuteen. Rakennukset on toteutettu avoimella puurakennejärjestelmällä ja eristetty puukuitueristeellä. Tämä on selkeä ja yksinkertainen rakenne joka soveltuu oivallisesti talvirakentamiseen. Rakennusten ryömintätila on varma ja helppo rakenne: mahdolliset jälkiasennukset ja huoltotoimet on helppo tehdä. Julkisivulaudoitus on tehty avosaumoin hienosahatusta laudasta.

Pohjoinen valkoinen valomme ja vuodenaikojemme vaihtelut ovat tärkeitä ottaa

6

bei den Bewohnern Anklang gefunden. Bei den Konstruktionen wurde ein großes Augenmerk auf gute Durchlüftung und organische Beschaffenheit der Materialien gelegt. Die Gebäude sind in der Rahmenbauweise aus Holz ausgeführt, und zur Dämmung wurden Holzfasern verwendet. Diese einfache Bauweise lässt sich hervorragend auch im Winter ausführen. Die Fassaden sind mit fein gesägten Brettern verkleidet, zwischen den einzelnen Brettern wurden Dehnungsfugen gelassen. Die Bretter sind mit einer Kochfarbe angestrichen worden, der Titanweiß mit einer Prise Ruß einen hellen, dezenten Ton verleiht. Die Sperrholzplatten an den Außenwänden sind mit weißer Leinölfarbe gestrichen, die Teile unter den Traufen wiederum leicht rosa. Die Terrasse und die äußeren Treppen wurden mit einer Mischung aus Teer und Leinöl behandelt.

7

8
Rakennusten luoteissivut

9
Näkymä makuuhuoneesta

huomioon julkisivujen värytyksessä. Julkisivujen vaaleat värisävyt elävät vuorokauden- ja vuodenaikojen mukaan. Julkisivulaudoitus on maalattu keittomaalilla, jolle titaanivalkoinen ja ripaus kimröökkiä antavat vaalean, heleän sävyn. Ulkoseinien vanerilevyt on maalattu valkoisella pellavaöljymaalilla, räystäiden alus taas kevyellä rosalla. Terassi ja ulkoporraserakenteet ovat käsiteltyjä tummemmalla terva-pellavaöljyllä

Rakennukset suunniteltiin syksyllä 1999 ja rakennettiin talvella vuonna 2000.

Sebastian Lönqvist

8

9

IMMEUBLE EN COPROPRIÉTÉ VANTAAN VILLA SIRIUS

Ces deux maisons séparées identiques sont situées dans la ville de Vantaa dans un quartier résidentiel construit à partir des années 1940-50. Les maisons sont orientées vers le soleil, elles s'ouvrent sur leurs propres cours et sont plus fermées du côté de la rue Siriuksenkuja. L'espace intérieur central des maisons, haute salle de séjour, fait fonction de piazza où les autres pièces donnent directement. De la chambre de l'étage, la vue s'ouvre sur Siriuksenkuja à travers la salle de séjour. Les grandes dimensions des pièces ont reçu beaucoup de louanges des habitants. Une attention particulière a été portée à l'aération des structures et à l'aspect organique des matériaux. Les maisons sont construites selon le système ouvert de structures en bois et isolées avec un isolant en

fibres de bois. Cette structure claire et simple convient très bien à l'hiver. Les revêtements extérieurs sont en planches sciées fin et à joints creux et ils sont peints avec de la peinture cuite à laquelle le blanc de titane et une pincée de noir de carbone donnent une teinte claire. Les panneaux de contreplaqué des murs extérieurs sont peints avec de la peinture à l'huile de lin blanche, les dessous des corniches en rose clair. La terrasse et les escaliers extérieurs sont traités à l'huile de goudron et de lin.

10
Näkymä olohuoneesta ruokailuun ja keittiöön

11, 12
Olohuoneen korkea tila

10

11

12

AS OY VANTAA
VILLA SIRIUS

RAKENNUUTTAMINEN, RAKENTAJA
Oy Rakennus Origo Ab
Ari Laamanen, vastaava rakennusmestari

ARKKITEHTISUUNNITTELU
Arkkitetoimisto Sebastian Lönnqvist
arkitektbyrå Ky Kb / Sebastian Lönnqvist

RAKENNESUUNNITTELU
Insinööritoimisto Pentti Möttönen Oy

LVIS-SUUNNITTELU
Vantaan talotekniikka Oy

VALOKUVAT
Mikko Auerniitty

DEGERÖ LÅGSTADIESKOLA

HELSINKI

Arkkittehtitoimisto A-konsultit

1

DEGERÖ LOWER-LEVEL SCHOOL

The Degerö Lower-Level School, a Swedish-speaking school in Laajasalo, Helsinki, has built an extension that is much larger than the original wooden school building that has served for over 100 years. As a result, the extension has become the new main building. The idea was to create a complex that underlines the unity of the new and old sections. This was achieved by providing a small-scale shared yard that serves as an extension to the central public space of the new building, the lobby-cum-canteen. Other important considerations were the interaction between the interior and the park-like landscape and also that the classrooms received ample and versatile natural light. In the layout, the classrooms constitute a backbone that follows the contours of the shoreline

and links the building to the landscape, which is dominated by the bridge and straits. The characteristic scale of the building is created by the wings that face the courtyard and house the special functions. Thanks to the raised mid-section of the main frame, both the classrooms and the canteen receive a lot of daylight from two directions. The external walls facing south and west, and visible from the street, feature vertical battening where the sun creates shifting patterns. On the courtyard side, the walls are clad with horizontal and smoother paneling reminiscent of older buildings. The wooden components on the external walls were painted on site with oil paint.

Except for the groundfloor slab and the intermediate floor between the library and the classrooms, the building is constructed entirely from timber. The exposed columns and beams are made of glue-laminated wood while the rest of the load-bearing structures consist of Kerto LL

Degerö lågstadieskola, Herttoniemen kartanopuiston eteläkärjessä sijaitseva ruotsinkielinen ala-asteen koulu on saanut lisärakennuksen. Kooltaan se on paljon isompi kuin vanha, yli sata vuotta toiminut puinen koulurakennus. Näin ollen uudisrakennuksesta on tullut uusi päärakennus.

Tavoitteena on ollut luoda sellainen arkkitehtoninen kokonaisuus, joka psykologisella tasolla tukee uuden ja vanhan osan yhteenkuuluvaisuutta. Tämä on ratkaistu pienimittakaavaisella yhteispihalla, joka toimii uudisrakennuksen tärkeimmän julkisen tilan, aula/ruokasalin jatkeena. Muita tärkeitä tavoitteita on ollut sisätilojen ja puistomaisen vuorovaikutus sekä kotiluokkien hyvä ja monipuolinen luonnonvalo.

Kotiluokat muodostavat sommitelmassa rannan suuntaisen selkärangan, joka mittakaavallisesti liittyy sillan ja salmen hallitsemaan suurmaisemaan samalla kuin se päättää Herttoniemen kartanoalueen etelässä. Pihanpuoleiset siivet, joihin on sijoitettu erityistoiminnot antavat pihalle ala-asteen koululle ominaisen mittakaavan. Kaksi luokkaa on yhdistettävissä suuryhmätilaksi, joka taas on avattavissa ruokasaliin. Kirjasto on alemmassa rantapuiston tasossa. Pääkerroksen tasoerojen avulla siihen on saatu näköyhteys sisääntuloaulasta. Näin se liittyy osaksi laajempaa tilasarjaa. Päärungon korotetun keskiosan ansiosta sekä luokahuoneisiin että ruokasaliin saadaan kahdelta suunnalta päivänvaloa.

components. Classroom floors are covered with bleached and lacquered pine. Lobby walls are faced with coloured softwood plywood treated with wood wax and the library has the same material with a natural finish. The furniture is made of birch plywood and slatted and glued birch treated with coloured wood wax.

1
Välituntipiha

2
Oikealla vanha koulurakennus, vasemmalla
uudisrakennus

3
Sisäänkäynti pihalta

4
Itäpääty

2

Arkkitehtonisten keinojen valinnassa on tärkeimpänä tavoitteena ollut luonteva kokonaisuus, missä uudisrakennus ei alistu vanhaan koulurakennukseen, mutta ei myöskään "lyö laudalta" vähäeleistä naapuriaan. Kadulta näkyvissä etelä- ja länsijulkisivuissa on pystysuuntainen rimalaudoitus, jolle aurinko luo hyvin vaihtelevat varjoefektit. Pihan puolella on vaakasuuntainen, sileämpi, vanhan rakennuksen ulkovaorasta muistuttava paneeli. Julkisivun puuosat on maalattu paikalla öljymaalilla.

Rakennus on puurakenteinen lukuun ottamatta alapohjaa sekä kirjaston ja luokahuoneiden välistä välipohjaa. Tärkeänä on pidetty puurakenteen tektonisten ominaisuuksien esilletuomista sisätiloissa. Näkyvät pilarit ja palkit ovat liimapuuta, muut kantavat rakenteet kertopuuta. Luokahuoneiden lattiat ovat valkaistua ja lakattua mäntyä. Aulan seinissä on käytetty värillisellä puuvahalla käsiteltyä havupuuvaneria, kirjastossa sitä on käytetty luonnonvärisenä. Kalusteet ovat koivuvaneria sekä säleliimattua, värillisellä puuvahalla käsiteltyä koivua. Rakennus otettiin käyttöön elokuussa 2000.

Eric Adlercreutz

3

DEGERÖ LÅGSTADIESKOLA

Die Degerö lågstadieskola, die im Helsinkier Stadtteil Laajasalo stehende schwedischsprachige Primarstufe der Gesamtschule, hat einen Anbau erhalten, der von seinem Umfang her viel größer ist als das alte Schulgebäude aus Holz, das seit über einhundert Jahren in Gebrauch ist. Aus dem Anbau ist somit das neue Hauptgebäude geworden. Das Ziel bestand darin, eine Gesamtheit zu schaffen, welche die Zusammengehörigkeit von alt und neu betont. Gelöst wurde dies durch einen kleinen gemeinsamen Hof, der als Fortsetzung des wichtigsten öffentlichen Raumes im Neubau, der Eingangshalle und des Speisesaales, fungiert. Sonstige wichtige Aspekte waren die Interaktion zwischen den Innenräumen und der parkartigen Umgebung sowie ein gutes, vielseitiges natürliches Licht für die Klassenräume.

Die Klassenräume bilden in dem Entwurf ein in Richtung des Ufers verlaufendes Rückgrat, das sich in seinem Maßstab mit der von einer Brücke und einem Sund gebildeten Großlandschaft anschließt. Die zum Hof hin gelegenen Flügel, in denen die Spezialräume untergebracht wurden, geben der Primarstufe den für eine derartige Schule typischen Maßstab. Dank des erhöhten mittleren Teils des Gebäudekörpers fällt sowohl in die Klassenräume als auch in den Speisesaal von zwei Richtungen aus Tageslicht ein. Die Süd- und die Westfassade, die von der Straße aus zu sehen sind, sind vertikal mit Latten verkleidet, auf denen das Sonnenlicht stark wechselnde Schatteneffekte erzeugt. Auf der Hofseite sind die Fassaden mit horizontal angebrachten, glätteren Paneelen verkleidet, die an die Verkleidung des alten Hauses erinnern. Die Holzteile an den Fassaden sind vor Ort mit einer Ölfarbe gestrichen worden.

4

5, 6
Eteläjulkisivu

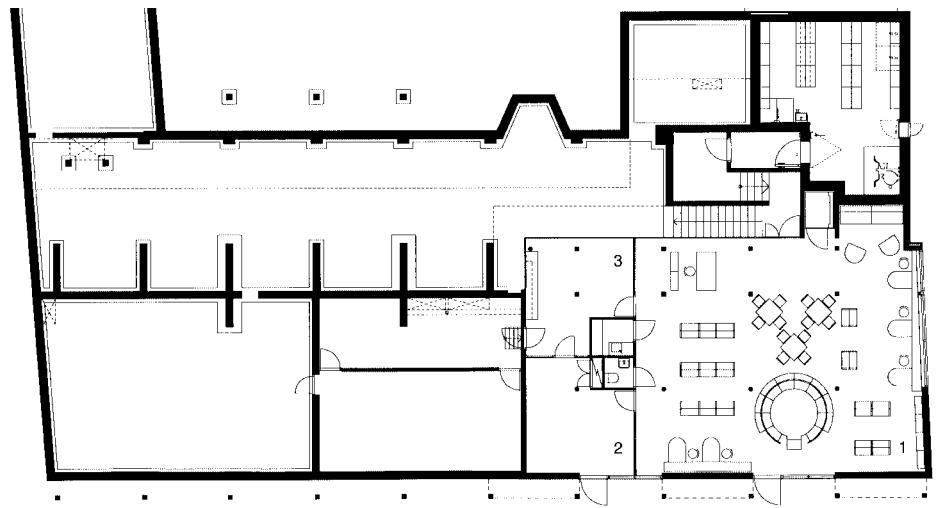
7
Pohja, alin kerros 1/400
1. Kirjasto
2. Opettajien työhuone
3. Kopiointi, monistus

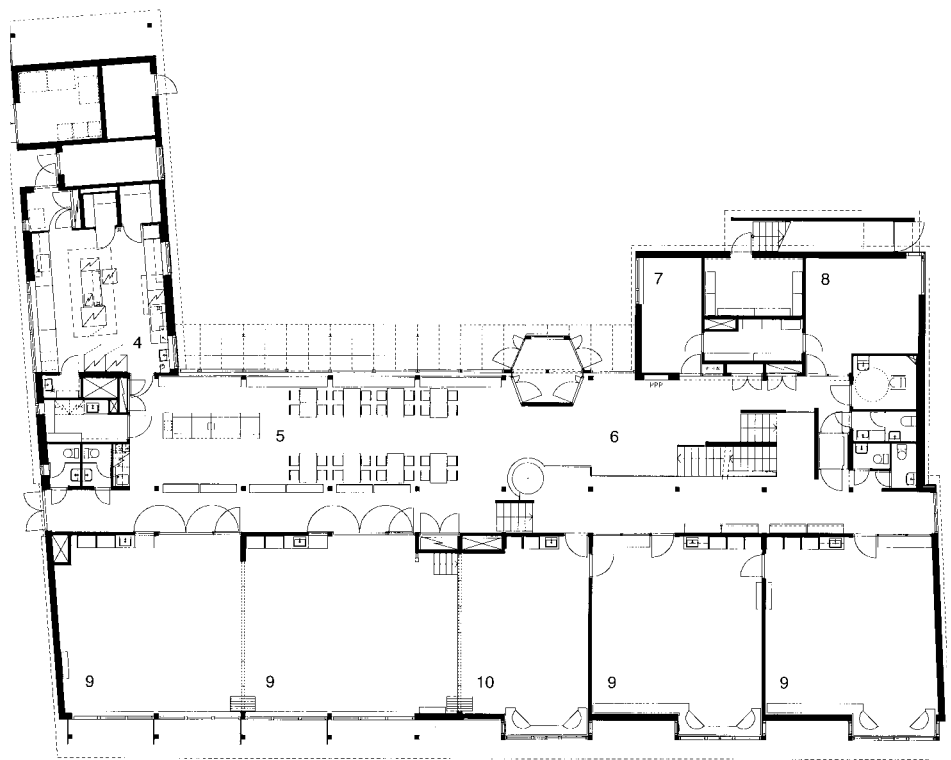
5

6

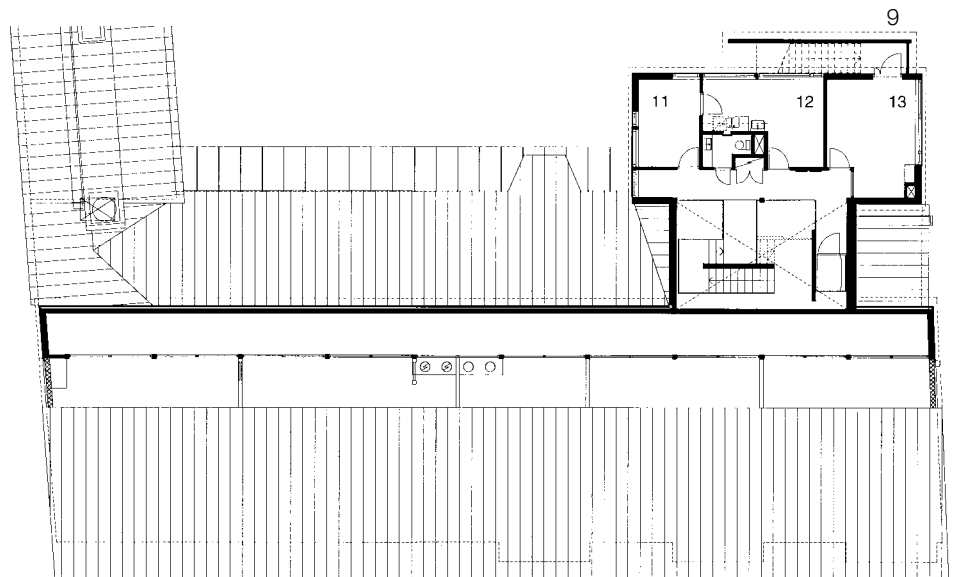

7

8

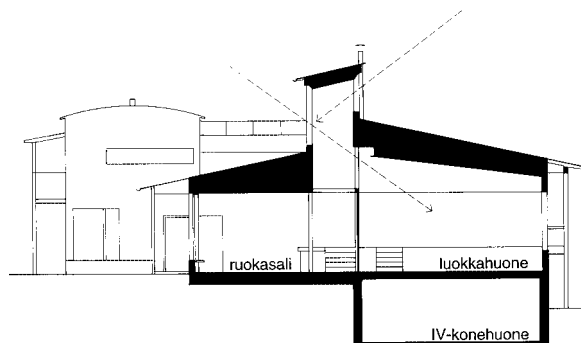
Das Gebäude besteht weitgehend aus Holz. Ausnahmen bilden der untere Abschluss und die Geschossdecke zwischen der Bibliothek und den Klassenräumen. Die Fußböden in den Klassenräumen bestehen aus gebleichter, lackierter Liefer. An den Wänden der Eingangshalle wurde mit farbigem Holzwachs behandelter Nadelsperrholz verwendet. In der Bibliothek findet sich ungefärbtes Sperrholz. Die Möbel sind aus Birkenperrholz und aus Birkenholz, das schichtenweise verleimt und mit farbigem Holzwachs behandelt wurde.

9

- 8
Pohja, pääkerros 1/400
4. Keittiö
5. Ruokasali
6. Aula
7. Vahtimestari/kanslia
8. Rehtori
9. Luokka
10. Näyttämö/erikoisluokka

10

11

- 9 pohja, ylin kerros 1/400
11. Eristys/lepohuone
12. Terveystoimisto
13. Ryhmähuone

10
Leikkaus

11, 12
Aula

12

DEGERÖ LÅGSTADIESKOLA

L'école primaire de langue suédoise Degerö lågstadieskola, située dans le quartier de Laajasalo à Helsinki, a été pourvue d'une annexe bien plus grande que l'ancien bâtiment d'école en bois plus que centenaire. Le nouveau bâtiment est ainsi devenue le bâtiment principal.

L'objectif principal a été de créer un ensemble qui réunisse avec cohérence la partie nouvelle et l'ancienne. La solution adoptée a été celle d'une cour commune de dimensions réduites qui est un prolongement de l'entrée/salle à manger, espace public le plus important du nouveau bâtiment. D'autres objectifs importants étaient de produire une interaction entre les locaux intérieurs et le paysage du parc ainsi qu'une bonne lumière naturelle dans les classes.

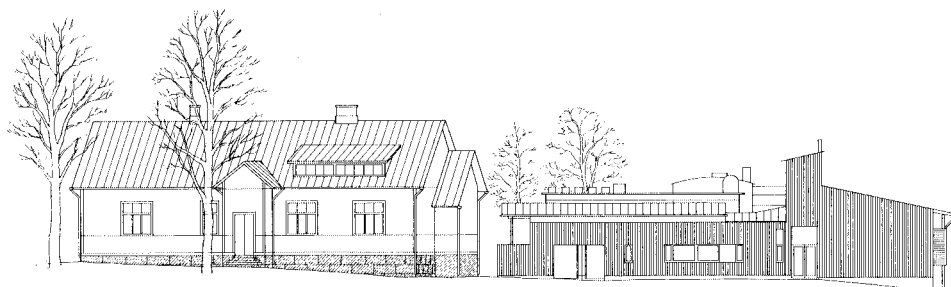
Les classes forment dans cette composition une

épine dorsale parallèle au rivage en harmonie avec le paysage dominé par un pont et un bras de mer. Les ailes du côté de la cour où les activités spéciales ont lieu donnent à la cour les dimensions caractéristiques d'une école primaire. La partie centrale de la structure principale étant surélevée, la lumière du jour entre de deux côtés dans les classes et la salle à manger. Les façades sud et ouest donnant sur la rue sont revêtues de lattes verticales sur lesquelles le soleil crée des ombres changeantes. Le côté cour du bâtiment a un revêtement plus lisse en panneaux horizontaux qui ressemble à celui de l'ancien bâtiment. Les parties en bois des façades sont peintes sur place avec de la peinture à l'huile. Le bâtiment est en bois, à l'exception du sous-plancher et du plancher intermédiaire entre la bibliothèque et les classes. Les piliers et les poutres visibles sont en bois stratifié et les autres structures portantes en bois lamellé. Les

planchers des classes sont en pin blanchi et laqué. Un contreplaqué de conifères traité avec une cire colorée a été employé sur les murs de l'entrée et un contreplaqué de couleur naturelle a été utilisé pour la bibliothèque. Les meubles sont en contreplaqué de bouleau et en lattes de bouleau collé traité avec une cire colorée.

13
Julkisivu länteen

14, 15, 16, 17
Sisänäkymiä

VALOKUVAT
Arno de la Chapelle
Eric Adlercreutz

13

14

15

16

17

DEGERÖ LÅGSTADIESKOLA
HELSINKI

TILAAJA
Helsingin kaupungin opetusvirasto/Heli
Marstio, projektiarkkitehti

RAKENNUTTAJA
Helsingin kaupungin rakennusvirasto/
Mertsi Mäkinen, projektipäällikkö

ARKKITEHTISUUNNITTELU
Arkkitehtitoimisto A-konsultit Oy/
Eric Adlercreutz ja Jyrki Iso-Aho, arkkit.
SAFA
Päivi Vaheri, rak.arkkit.

KALUSTESUUNNITTELU
Sisustusarkkitehtitoimisto Antti Paatero
Oy/Antti Paatero ja Erja Luhtala, sis.arkkit.

PIHASUUNNITTELU
Gretel Hemgård, maisema-arkkitehti

RAKENNESUUNNITTELU
Insinööritoimisto R.J. Heiskanen Oy/
Ari Ahde, rak-ins.

LVI- SUUNNITTELU
Kontermo Oy/Markku Tanhola, ins.

SÄHKÖSUUNNITTELU
Insinööritoimisto Veikko Vahvaselkä Ky/
Lassi Jalava, sähkö-ins.

RAKENTAJA
Rakennus Oy Antti J. Ahola/Raimo Railio,
työpäällikkö, Jari Vitikainen, vastaava
mestari

ANKKALAMMEN PÄIVÄKOTI

VANTAA

Arkkittehtitoimisto Erat Oy

Reilusti mitoitettu jalankulkuväylä ottaa tulijan turvallisesti vastaan ja johtaa reilulla katoksella varustetun pääportin kautta pihalle, johon avautuvat kaikkien viiden lapsiryhmän sisäänkäynnit. Pääoven kautta tullaan suoraan juhlasalina, esitystilana ja musiikkihuoneena toimivaan monitoimisaliin.

Avarat sisäntuloalueet "wc-kuubeineen" johtavat suoraan sisäkujaan, johon myös liittyvät kaikki muut toiminnalliset alueet.

SISÄKUJA

Kyläraittia muistuttava sisäkuja johtaa koko rakennuksen läpi pääasiallisesti pohjois-eteläsuuntaisena. Tila on hyvin valoisa, sillä koko kujan pituisen kattolyhdyn kautta tulee runsaasti päivänvaloa, aamupäivällä idästä, iltapäivällä lännestä. Myös etelän iso päätyikkuna antaa paljon valoa ja ohjaa katseen kohti keskipäivän aurinkoa.

Kuja kytkee yhteen kaikki tilat ollen koko rakennuksen selkäranka. Alkuperäisen ajatuksen mukaan kotialueet olisivat liittyneet tähän väylään avoimesti, hyödyntäen sitä tarvittaessa. Toteutuksessa kotialueet kuitenkin erotetaan kujasta lasiovilla.

Pyöreät, korkeat puupilarit sekä niiden välissä sijaitsevat kujan työntyvät neljä mökkiä ovat kujan näkyvämpiä osia. Jokaisella mökillä on oma värinsä ja muotonsa. Näin ne luovat kyläraitille tunnelmaa ja muodostavat jokaisen kotialueen tunnusmerkin.

1

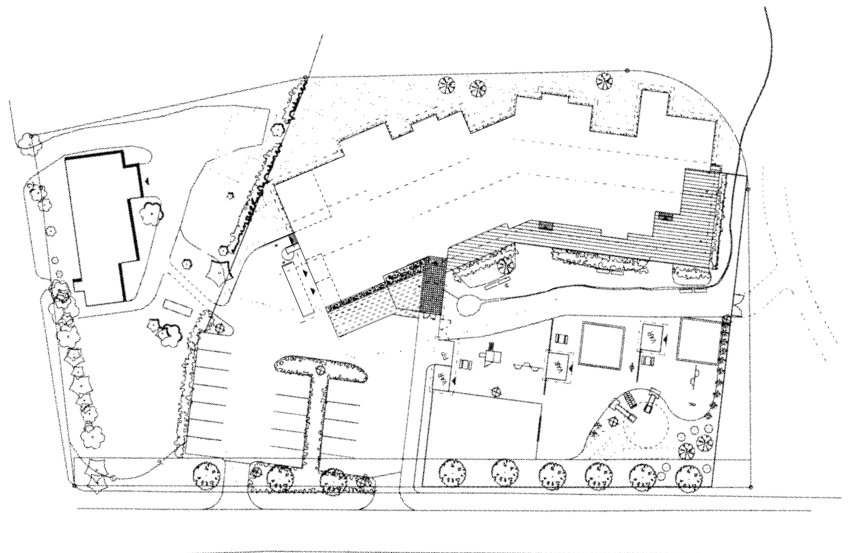
ANKKALAMPI DAY-CARE CENTRE

Functional and spatial solutions

The visitor is received by a wide pedestrian path followed by a canopied main gate that gives access to the courtyard revealing five entrances to the building. The front door leads directly to a multi-purpose space that serves as an assembly hall, stage and music room.

An indoor alley, reminiscent of a village main street, cuts through the entire building. It is well lit because a skylight extending the full length of the corridors provides ample daylight, from the east in the morning and from the west in the evening. The alley interconnects the individual spaces, serving as the backbone for the whole building.

The round, high timber columns and the four cabins that extend into the alley are its most visible components. Each cabin is individually

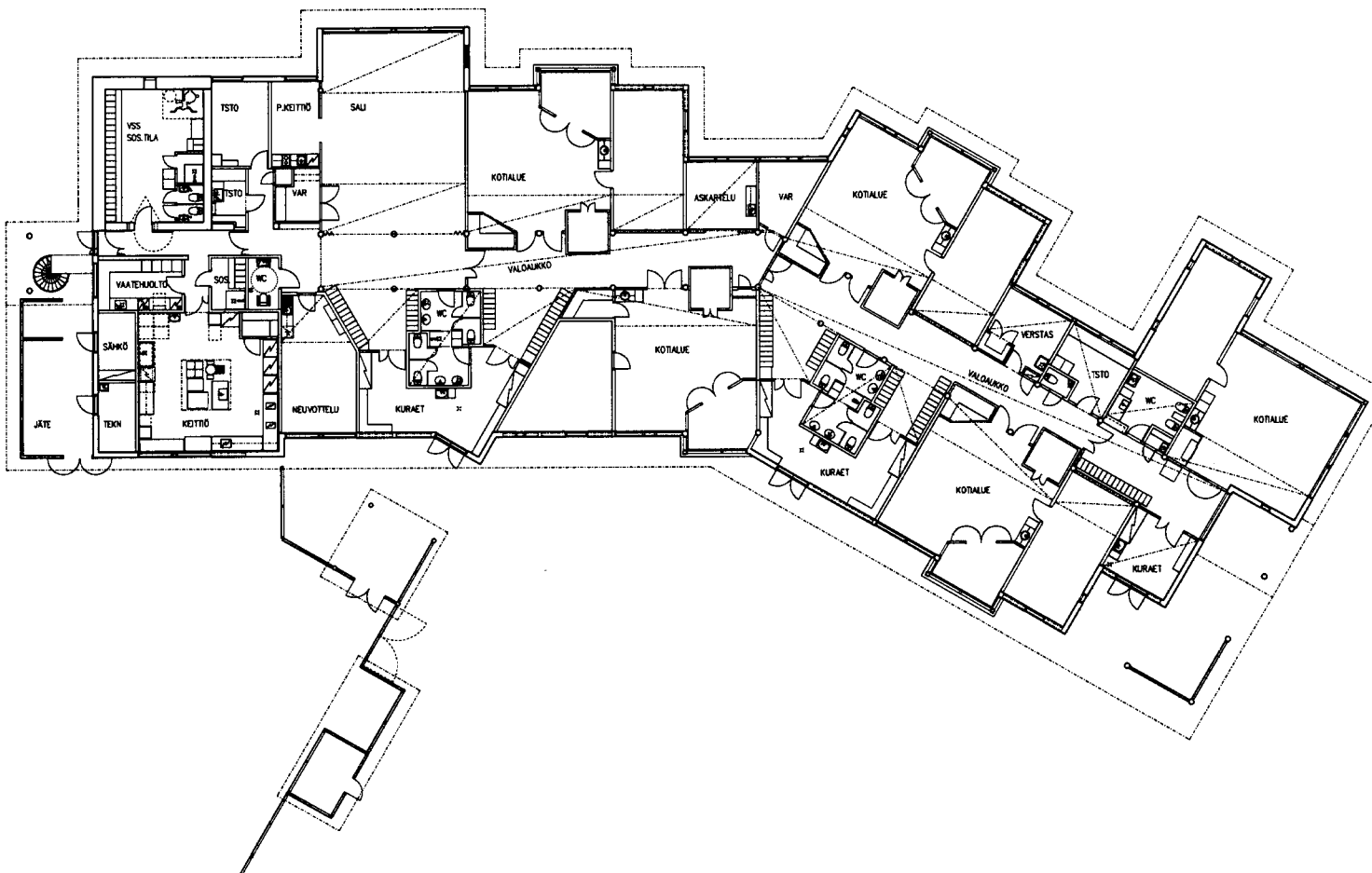

2

- 1 Sisäänkäyntiportti
- 2 Asemapiirros
- 3 Eteläpääty ja itäsiivu
- 4 Pohja 1/300

3

4

5

shaped and painted in a specific colour. To the west, there are two home areas and to the east three, one of which is intended for very small children. A typical home area consists of a group activity room, dormitory, small-group room, and cabin. The cabin serves several purposes: as a play house, small-group room, kiosk, and puppet show area. All the spaces receive a lot of direct and indirect daylight in the morning and in the afternoon. Sound building techniques, a careful choice of materials, low-temperature floor heating and efficient ventilation all contributed to creating a healthy environment. The range of materials used in the building was restricted, consisting solely of ecological materials and proven finishes. Surface treatments were made using mostly natural waxes and linseed oil paints. The courtyard opening to the south-west is divided into three areas according to the age of

the children. The unifying elements are the covered terrace and a small brook running through the area that carries rainwater from a shallow pond to a river to the east of the area.

KINDERTAGESSTÄTTE ANKKALAMPI

Funktionelle und räumliche Lösungen
Ein großzügig bemessener Fußgängerweg empfängt den Ankömmling und führt ihn durch eine gedeckte Hauptpforte hindurch auf den Hof, von dem aus die Eingänge für alle fünf Kindergruppen der Tagesstätte direkt zugänglich sind. Durch die Haupttür gelangt man geradewegs in einen Mehrzwecksaal, der für Feste, Vorführungen und Musikstunden genutzt wird. Ein innerer Pfad, der an eine Dorfstraße erinnert, verläuft durch das gesamte Gebäude.

6, 9
Pihaterassit

7
Kotialue länsisivulla

8
Kotialue itäisivulla

6

7

8

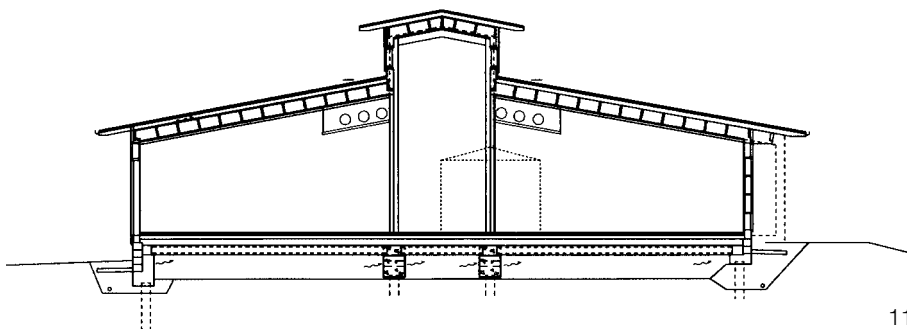
9

Über seine gesamte Länge hinweg fällt durch Oberlichter reichlich Licht in den Raum, und zwar am Vormittag vom Osten, am Nachmittag vom Westen. Der Pfad verbindet sämtliche Räume miteinander und dient somit als Rückgrat des Gebäudes. Die auffälligsten Bauteile am Pfad sind runde, hohe Holzsäulen und vier kleine Hütten, die sich zwischen den Säulen hindurch auf den Pfad hinausschieben. Jede Hütte hat ihre eigene Farbgebung und Form. Zwei Kindergruppenbereiche liegen auf der Westseite des Pfades und drei auf der Ostseite; einer davon ist für kleine Kinder gedacht. Ein typischer Gruppenbereich umfasst den Gruppenraum, ein Schlafzimmer, einen Raum für kleine Gruppen und eine Hütte. Die Hütten werden vielseitig genutzt: als Spielhäuser, als Zimmer für kleine Gruppen, als Kioske oder Puppentheater. Alle Räume erhalten am Vor- und am Nachmittag reichlich direktes und

indirektes Tageslicht. Durch die Wahl vorbildlicher Bauweisen und hochwertiger Bauweisen und Niedertemperatur-Fußbodenheizung sowie durch gute Be- und Entlüftung wurde ein gesundes Milieu angestrebt. Die Skala der Baumaterialien ist nicht sehr umfangreich. Es wurden nur solche ökologischen Materialien und Verfahrensweisen verwendet, mit denen man lange, gute Erfahrungen gemacht hat. Zur Behandlung der Oberflächen wurden hauptsächlich Naturwachs und Leinölfarben verwendet. Der sich nach Südwesten öffnende Spielhof gliedert sich nach den Altersgruppen der Kinder in drei Bereiche. Vereinigt werden die Bereiche von der gedeckten Terrasse des Gebäudes sowie durch einen kleinen Bach, der durch das Gelände fließt. Der Bach leitet das Regenwasser aus einem flachen Teich in einen Fluss, der östlich des Gebietes verläuft.

10

11

12

KOTIALUEET

Kaksi kotialuetta sijaitsee raitin länsipuolella ja kolme, joista yksi on tarkoitettu pienille lapsille, ryhmittyy itäpuolelle. Tyypillinen kotialue muodostuu ryhmähuoneesta, makuutilasta, pienryhmätilasta ja mökistä. Mökki palvelee monipuolisesti leikkikotina, pienryhmähuoneena, kioskina ja nukkeketeatterina. Päähuoneet ovat väljiä ja pikukutilat lasten mittakaavan mukaisia. Kaikki tilat saavat sekä aamu- että iltapäivällä runsaasti suoraa ja epäsuoraa päivänvaloa.

TERVEELLINEN YMPÄRISTÖ

Terveelliseen ympäristöön pyrittiin hyvillä rakentamistavoilla ja materiaalivalinnoilla, matalalämpöisellä lattialämmityksellä sekä hyvällä ilmanvaihdoilla ja tuuletuksella. Myös tilojen käyttöönotto ajoitettiin niin, että lapset muuttivat sisään vasta rakentamiskosteuden ja haihtuvien orgaanisten aineiden päästöjen hävittyä.

Rakennuksen materiaalivalikko on suppea. Käytettiin ainoastaan ekologisia materiaaleja ja käsittelytapoja, joista on pitkäaikaisia hyviä kokemuksia. Lattiat ovat keraamista laattaa ja puulankua. Seinät verhoitiin kipsilevyin tai puupaneelein, kosteissa tiloissa myös kaakelilaatoin. Katoissa on akustolevyä puurimoinen. Ikkunat ja ovet ovat puuta. Pintakäsittelyissä käytettiin pääosin luonnonvahoja ja pellavaöljy-

maaleja sekä vältettiin tasoitteita ja elastisia kittejä.

Ilmanvaihto tapahtuu pääasiassa koneellisesti vaikkakin alkuperäinen ajatus perustui luonnolliseen, mutta koneellisesti avustettuun ilmanvaihtoon. Tuuletukselle on luotu erittäin hyvät edellytykset tekemällä noin puolet kattolyhdyn ikkunoista avattaviksi ja sijoittamalla ulkoseiniin tarpeeksi tuuletusikkunoita.

PIHA

Lounaaseen avautuva leikkipiha jakautuu lasten ikäryhmien mukaan kolmeen alueeseen. Yhdistävinä elementteinä ovat rakennuksen katettu terassi sekä alueen läpi kulkeva pieni puro. Puro vie sadevedet matalasta lamesta alueen itäpuolella kulkevaan jokeen. Aurinkopumpun avulla oli tarkoitus kierrättää ja hyödyntää sitä myös kasvimaan kastelemiseen. Puutteellisesta toteutuksesta johtuen tästä vesiaiheesta jouduttiin kuitenkin luopumaan.

Pihan käsittelyssä käytettiin rentoutuneita, orgaanisia muotoja. Valittiin hyötykasveja ja annettiin lapsille mahdollisuus osallistua kompostin ja pihan hoitoon: ”minkä nuorena oppii sen vanhana taitaa”.

Bruno Erat

JARDIN D'ENFANTS D'ANKKALAMPI

Solutions fonctionnelles et spatiales

Une large voie pour piétons conduit par le portail principal couvert dans la cour où donnent les entrées pour les cinq groupes d'enfants. La porte principale s'ouvre directement dans une salle polyvalente servant de salle de fête, de représentation et de musique.

Une allée intérieure qui fait penser à un chemin de village traverse le bâtiment tout entier.

C'est un espace lumineux, car une verrière qui s'étend sur toute la longueur de l'allée laisse entrer beaucoup de lumière, dans la matinée de l'est et dans l'après-midi de l'ouest. Cette allée est la colonne vertébrale du bâtiment qui relie tous les locaux.

Les colonnes en bois rondes et hautes ainsi que les quatre cabanes en saillie sur l'allée entre

celles-ci sont les parties les plus visibles de l'allée. Chaque cabane a sa propre couleur et forme.

Deux espaces foyers sont situés sur le côté ouest de l'allée et trois, dont l'un est destiné aux tout petits enfants, sont placés sur le côté est. Un espace foyer typique est formé par une salle de groupe, un espace de repos, une salle pour petits groupes et une cabane. La cabane fait fonction de lieu de jeux, de salle pour petits groupes, de kiosque et de théâtre de marionnettes. Beaucoup de lumière du jour directe et indirecte entre dans tous les locaux dans la matinée et l'après-midi.

Méthodes de construction, choix de matériaux, chauffage par le sol à faible température, ventilation et aération excellentes, tout était destiné à assurer un environnement sain.

La gamme de matériaux du bâtiment est réduite. Seuls des matériaux et des méthodes écologiques longuement expérimentés ont été

14

15

VALOKUVAT
Juha Kankaisto
Bruno Erat

16

employés. Des cires naturelles et des peintures à l'huile de lin ont été principalement utilisées pour le traitement des surfaces.

La cour de jeux qui s'ouvre au sud-ouest est répartie en trois aires selon les tranches d'âge des enfants. La terrasse couverte du bâtiment et le petit ruisseau qui traverse le terrain sont des éléments réunifiants. Les eaux de pluie sont amenées d'un bassin peu profond par le ruisseau dans la rivière qui coule sur le côté est du terrain.

17

ANKKALAMMEN PÄIVÄKOTI
VANTAA

RAKENNUTTAJA
Vantaan kaupunki/rakennuttajapäällikkö
Heikki Lonka

RAKENNUTTAJAKONSULTTI
Fennopro Oy/Markku Veijalainen

ARKKITEHTISUUNNITTELU
Arkkitehtitoimisto Erat Oy/Bruno Erat,
Merja Hurmerinta, Eva Erat

RAKENNESUUNNITTELU
Insinööritoimisto Konstru Oy/
Ritva Sinisalmi

RAKENTAJA
Rakennustuote Oy/Matti Husso,
Heikki Pekkala

NUMMENHARJUN PÄIVÄKOTI

TUUSULA

Arkkitehtitoimisto Kaira

1

NUMMENHARJU DAY-CARE CENTRE

TUUSULA

The design task was part of the municipality's ambitious plans to repair the damaged environment around the giant sandpit by constructing new buildings and landscaping the area. The pit was used to extract sand for construction in the Helsinki area in the 1950s and '60s, with the result that what was previously a high gravel ridge is now a wide sand crater that has subsided markedly lower than the surrounding terrain. The biggest single project for the development of the Nummenharju area was the Housing Exhibition 2000. The day-care centre was built on the fringe of a park in the centre of the exhibition area where the access road ends.

The day-care centre is frequented by three

groups of children, each with separate access from their home area to the entrance hall. The interior spaces are strewn along a winding pathway that runs through the building. Opposite each entrance there is a small studio area that serves as a beacon along the pathway, offering views of the surrounding landscape right through the wide-bodied building. The children's areas give angled views of the courtyard and entrances. The high side of the roof that slants in one direction is practically two-storied. On top of the main floor with toilets and utility rooms there is the AC machine room and a raised platform used for extra space when necessary.

Except for the wet areas and groundfloor slab, the day-care centre is made entirely of timber. The vertical frame consists of Kerto LL columns, just like the vertical post in the partitioning walls. Uncommonly in Finland, the ground floor incorporates a floor heating system based

on hot-air ductwork and massive concrete. This type of system is highly suitable for wood-faced floors because the temperature of the heat-storing concrete floor exceeds the target room temperature by only a couple of degrees.

1
Asuntoalueen keskellä sijaitseva päiväkoti oli
osa kesän 2000 asuntomessualueutta

2
Kotialueen sisäänkäynti iltavalaistuksessa

Suunnittelutehtävä oli osa kunnan kunnianhimoista tavoitetta uudisrakentamisella sekä maisemoinnilla poistaa jättiläismäisen hiekkakuopan ympäristövaurioita. Kuopasta on ammennettu hiekkaa pääkaupunkiseudun rakentamiseen 50- ja 60 -luvulla sillä seurauksella, että entinen korkea soraharju oli muuttunut laajaksi vallitsevaa maantasa huomattavasti alemmaksi painuneeksi hiekkakraatteriksi. Pohjaa peitti hedelmätön mukulakivikerros, jonka läpi viimeisten vuosien hiljaiselon aikana oli kasvanut pensaita lehtipuuryhmiä. Päiväkoti sijoittui asuntoalueen keskeisen puiston reunaan, päätteeksi sisääntulotielle.

Päiväkotiä käyttää kolme lapsiryhmää. Kullekin ryhmälle on osoitettu sisäänkäynti oman kotialueen yhteydessä olevaan eteistilaan. Sisätilat ryhmittyvät rakennusta läpäisevän polveilevan polun varrelle. Kunkin sisäänkäynnin päätteeksi rakennuksen vastaisella sivulla on pieni ateljeetila, joka toimii valolyhtynä polun varrella tarjoten syvärunkoisen rakennuksen läpi näkymiä ympäröivään maisemaan.

Kolme kotialuetta käsittävät koko rakennuksen pihan puoleisen osan. Lasten tiloista avautuu kulmittain näkymiä leikkipihalle sekä sisäänkäynteihin. Rakennuksen suuren yhteen suuntaan laskevan lapekaton korkea sivu on käytännössä kaksikerroksinen. Pääkerroksen wc - ja aputilavyöhykkeen päällä sijaitsee ilmanvaihdon konehuone sekä ekstratilaksi muodostunut laajahko parvi. Tämä parvi on myöhemmin osoit-

2

KINDERTAGESSTÄTTE NUMMENHARJU

TUUSULA

Das Projekt war Teil des ehrgeizigen Plans der südfinnischen Kommune Tuusula, durch Neubebauung und Landschaftsgestaltung die Umweltschäden, die eine riesige Sandgrube verursacht hatte, zu beheben. In den fünfziger und sechziger Jahren hatte man dort massenweise Sand abgebaut, der für Bauzwecke im Großraum Helsinki verwendet wurde. Infolge dessen hatte sich der hohe glaziale Kiesrücken, der sich an der Stelle befunden hatte, in einen Sandkrater verwandelt, der erheblich unter dem Niveau der Umgebung lag. Die Wohnungsmesse des Jahres 2000 kam für den größten Teil des Bauprogramms im Gebiet Nummenharju auf. Die Tagesstätte wurde am Rand eines zentral

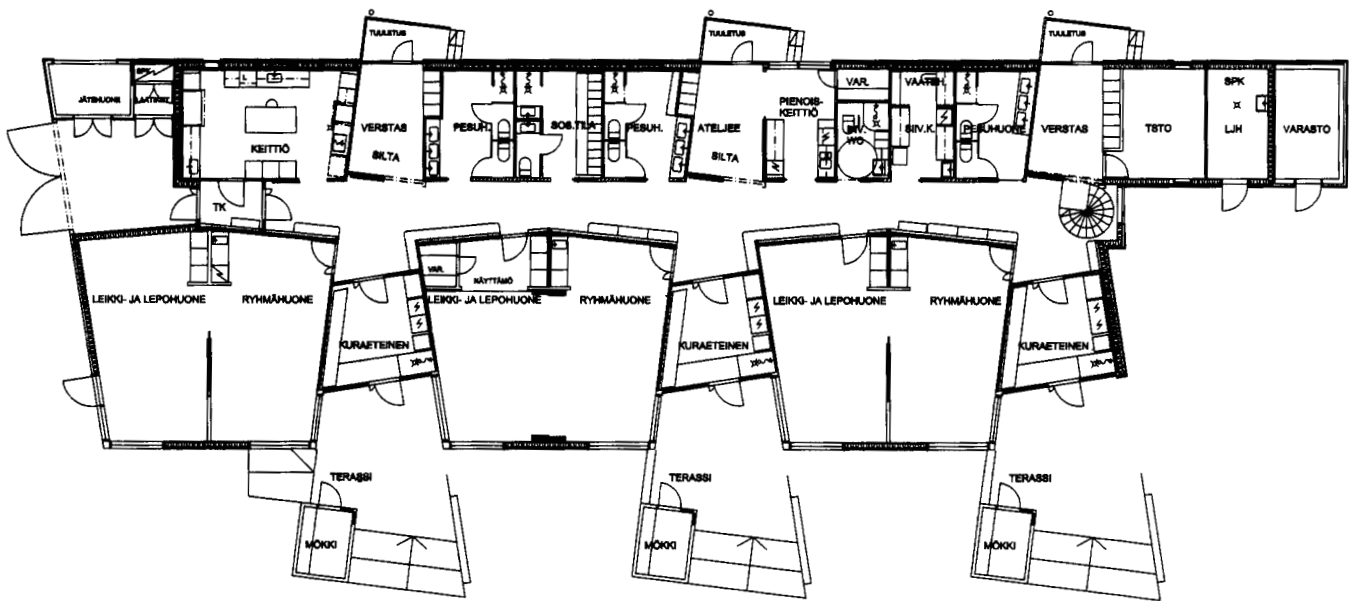
gelegenen Parks platziert, an das Ende der Einfallstraße. Die Tagesstätte wird von drei Kindergruppen genutzt. Für jede Gruppe gibt es einen eigenen Eingang samt Korridor zum eigenen Bereich. Die Innenräume sind zu beiden Seiten eines Pfades gruppiert, der sich durch das Gebäude schlängelt. An dem Ende eines jeden Eingangsbereichs befindet sich an der gegenüber liegenden Seite des Gebäudes ein kleiner Atelierraum, der als Lichteinfall dient und vom Pfad aus den Blick in die Umgebung des Gebäudes freigibt. Von den Kinderräumen öffnet sich in den Winkeln der Blick auf den Spielhof und die Eingänge. Die hohe Flanke des großen, in einer Richtung geneigten Flachdachs erstreckt sich in der Praxis über zwei Geschosse. Über den Toiletten- und Abstellräumen des Hauptgeschosses befindet sich der Maschinenraum für die Klimaanlage und eine recht großzügig angelegte Galerie, die

sich später als wichtiger Reserveraum erwiesen hat.

Bis auf die Feuchträume und das Fundament ist die Tagesstätte aus Holz errichtet worden. Die vertikalen Teile des Bauskeletts, auch die vertikalen Konstruktionen der Trennwände, bestehen aus Leimschichtholz. Die Bodenkonstruktion besteht aus wärmespeicherndem Beton und Luftkanälen mit Fußbodenheizung - eine Lösung, die in Finnland nur wenig Verwendung gefunden hat. Für dieses System eignet sich ein Fußbodenbelag aus Holz gut. Die Temperatur des wärmespeichernden Betonbodens liegt nur einige Grade höher als die Solltemperatur der Zimmerluft.

3

4

5

6

tautunut tärkeäksi tilareserviksi riisutun huonetilaohjelman mukaan suunnitellussa rakennuksessa.

Koko Nummenharjun kaava-aluetta käsitti melko yksityiskohtainen säännöstö, jonka pääpyrkimys oli edistää puurakentamista. Päiväkodin suunnittelun aikana ilmeni kunnan todellinen halu suosia omissa kohteissaan puurakentamista. Aika ajoin tavoitteiden sekä realismin välillä tuntui olevan ylittämätön kuilu.

Päiväkoti on märkätiloja ja alapohjaa lukuun ottamatta puurakenteinen. Rakennuksen pystyrunko on kertopuuta ja samoin puiset väliseinien pystyrakenteet. Tällä saavutettiin rakenteellista yksinkertaisuutta sekä selkeyttä työmaalle. Alapohjassa on Suomessa vähän käytetty ilmakehävastus sekä varaavaan massiivibetoniin perustuva lattialämmitys. Tämä järjestelmä suosii erityisesti puupintaisia lattiaita, koska varaavan betonilattian lämpötila ei tässä tapauksessa nouse kuin muutaman asteen huoneilman tavoitelämpötilaa korkeammaksi.

Ulkoarkkitehtuuri nojautuu yksinkertaisiin materiaalivalintoihin sekä puupinnan omaan luonnolliseen ilmaisukykyyn. Julkisivun näytävimmät osat muodostuvat vaakasuuntaan asennetuista lankkupinnoista, joita keventävät eri sävyihin peittomaalatut vaneriosat. Erityisesti sisäänkäyntien suurten katosten taustaseinät muodostavat kauaksi näkyviä värisommitelmia.

Mikko Kaira

7

JARDIN D'ENFANTS DE NUMMENHARJU

TUUSULA

Ce projet de conception se rattachait à l'objectif ambitieux que la commune avait d'éliminer les dommages environnementaux d'une sablière gigantesque à l'aide de nouvelles constructions et de l'aménagement des paysages. Une grande quantité de sable avait été prise dans la sablière dans les années 50 et 60 pour la construction de la région de la capitale. Il s'en est suivi que la haute colline de sable et de gravier était devenue un vaste cratère de sable qui s'enfonçait beaucoup plus bas que la terre environnante. La Foire de l'habitat de l'an 2000 a représenté le plus grand programme de construction de la région de Nummenharju. Le jardin d'enfants a été placé en bordure du parc central de la zone

résidentielle, au bout de la voie d'accès. Trois groupes d'enfants utilisent le jardin d'enfants. Chaque enfant a une entrée dans le vestibule de son propre espace foyer. Les locaux intérieurs sont groupés le long d'un sentier qui serpente à travers dans tout le bâtiment. A chaque entrée du côté opposé du bâtiment, il y a un petit atelier qui éclaire le sentier et d'où la vue donne sur les paysages environnants à travers le bâtiment.

Les locaux des enfants donnent en diagonale sur la cour de jeux et les entrées. Le côté haut du grand toit en pente du bâtiment s'étend en fait sur deux niveaux. Au-dessus des toilettes et des locaux auxiliaires sont placés la salle des appareils de ventilation et une assez vaste mezzanine qui est devenu un espace de réserve important.

Le jardin d'enfants est construit en bois à l'exception des sanitaires et du sous-plancher. L'ossature horizontale du bâtiment est en bois

lamellé et il en est de même des structures horizontales des parois en bois. Un chauffage par le sol peu utilisé en Finlande réalisé à l'aide de conduites d'air et de béton massif qui emmagasine la chaleur est placé dans le sous-plancher. Ce système s'adapte particulièrement aux planchers en bois, car la température du plancher en béton qui emmagasine la chaleur ne dépasse dans ce cas que de quelques degrés la température de l'air ambiant désirée.

8

8, 9, 10, 11
Sisätilojen puuverhouspintoja

9

VALOKUVAT
Matti Karjanoja

10

11

NUMMENHARJUN PÄIVÄKOTI
TUUSULA

RAKENNUTTAJA
Tuusulan kunta

ARKKITEHTISUUNNITTELU
Arkkitehtitoimisto Kaira/Mikko Kaira,
Taina Silvojärvi, Kalevi Murto

RAKENNESUUNNITTELU
Insinööritoimisto Sakari Kaustinen

LVI-SUUNNITTELU
Aho Consulting Oy

SÄHKÖSUUNNITTELU
Alte Oy

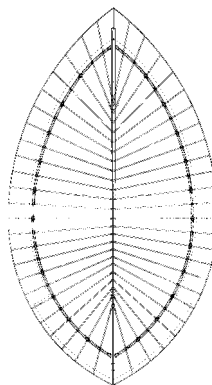
URAKOITSIJAT
Rakennusliike Antti Hattunen

PUU TAIPUU

TUORINNIEMEN PUISTOPAVILJONGIT Helsinki

Studio Suonto Oy / Yrjö Suonto

Helsingin Herttoniemenrantaan rakennettavan asuinalueen yhteyteen on valmistunut uusi virkistyspuisto, Tuorinniemenpuisto. Metsäiselle kukkulalla sijaitsevaan puistoon suunniteltiin sarja puurakenteisia paviljonkeja asukkaiden käyttöön. Viereistä uimarantaa palvelevat uimalaituri ja pukuhuone-wc-paviljonki ympäri vuoden, sillä osittain katettu laiturin on suunniteltu erityisesti avantouintia varten. Avantto pidetään sulana läpi talven ja avantouinnin harrastajilla on avaimet pukutiloihin. Kukkulan laelle sijoitetuista tanssipaviljongista ja grillikatoksesta on näköala merelle. Puistoon liittyvien pelikenttien yhteyteen on toteutettu pukeutumiskatos, joka on talvisin luistelijoiden käytössä. Kaikkiin paviljonkeihin on pääsy myös liikuntaesteisillä.

Puistossa on erityisen hieno tunnelma, sillä se on entinen vuokramökkialue, jonka maasto on tallautunut kestäväksi tante-reeksi. Valo siivilöityy alas kauniisti korkeiden salkomäntyjen läpi. Puisto liittyy välittömästi uimarantaan ja kesäisin ihmisillä on tapana makoilla lounaisrinteen silokallioilla kuin hylkeet aurinkoa palvomassa.

Rakennuksille haettiin persoonallista, erottuvaa muotoa, joka sopii rantapuiston tunnelmaan ja muodostaa omaleimaisen arkkitehtonisen kokonaisuuden. Intuitio sai ohjata ajatusta. Vapaa irrationaalinen teema syntyi paikan henkeen eläytyen, rennosti luonnostellen, käyttäen luonnon omia aiheita lähtökohtina. Suojaisuutta korostavasta teemasta löytyy kukkulan muotoa seuraava

PAVILIONS

Next to the new housing development in the former oil terminal in Herttoniemi, Helsinki, there is a wooded hill, which was used for creating a recreational park featuring a number of wooden pavilions for use by the local residents. A jetty and a building housing a dressing room, toilet and pavilion serve visitors year-round as the partly covered jetty was specially designed for winter swimming. On top of the hill, there is a dance pavilion and barbecue with a view of the sea. On the sports grounds and roller skating ramp there is a canopy serving as a "dressing room" that is used by ice skaters in winter.

Special efforts were made to find a distinctive, original form for the buildings that blends in with the seafront park and creates a unifying architectural theme for the entire area. Motifs that can conceivably be discerned in the

scheme include a leaf, a fish and fishbone, an overturned boat, or an old steamer. The ring of columns is a reflection of the surrounding magnificent pine forest.

In the project special attention was paid to the use of bent wood and plywood in construction and simple wood joints.

The buildings were treated with gloss finishes and suitably tinted to blend in with the surrounding landscape while black paint was used on the frames. To provide a contrast with the wooden structures, the galvanised sheetmetal roofs were left unpainted.

PARKPAVILLONS

Im Helsinkier Stadtteil Herttoniemi befindet sich neben einem neuen Wohngebiet, das auf dem Gelände des ehemaligen Ölhafens erbaut wurde, ein bewaldeter Hügel, der zu einem parkartigen Naherholungsgebiet für die Bewohner gestaltet wurde. Für den Park wurde zur Nutzung der Bewohner eine Reihe von Pavillons entworfen. Der Badestrand mit dem dort befindlichen Steg und dem Pavillon, in dem Umkleideräume und Toiletten untergebracht sind, werden rund um das Jahr genutzt, denn der teilweise gedeckte Steg ist speziell für Winterschwimmer konzipiert worden. Auf der Kuppe des Hügels stehen ein Tanzpavillon und eine Grill-Überdachung, von wo aus sich der Blick auf das Meer eröffnet. Neben Sportfeldern und einer Skateboard-Halbpipe wurde ein Pavillon zum Umkleiden aufgestellt, der im Winter den

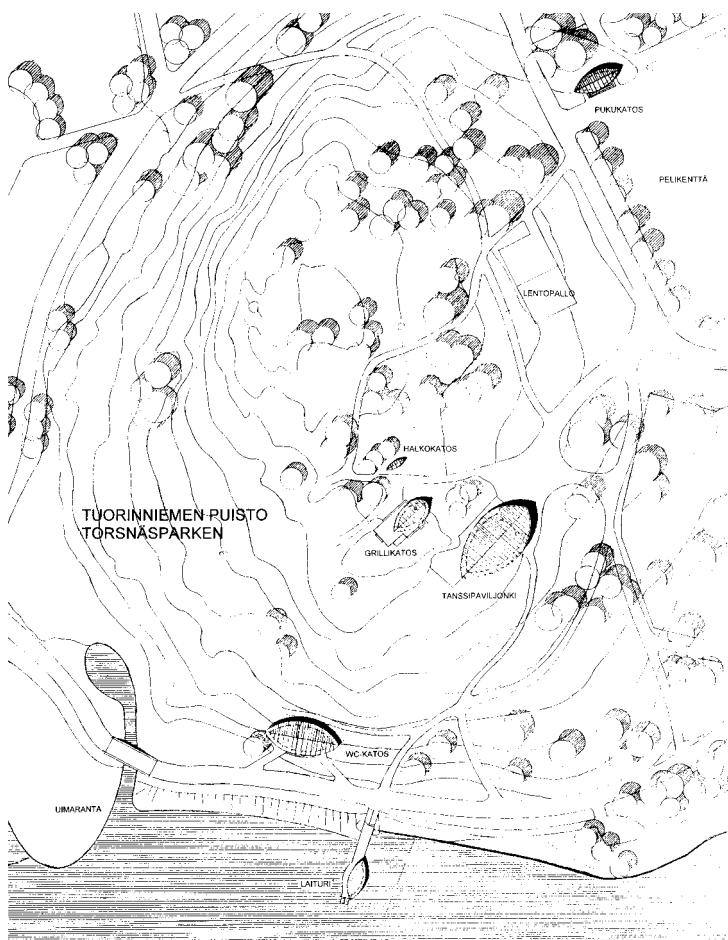
1
Avantouintilaituri ja wc-pukukatos, taustalla
näkyvät Helsingin keskustan silhuetti

2
Asemapiirros

3, 4, 5
Tanssipaviljonki iltavalaistuksessa

3

2

4

5

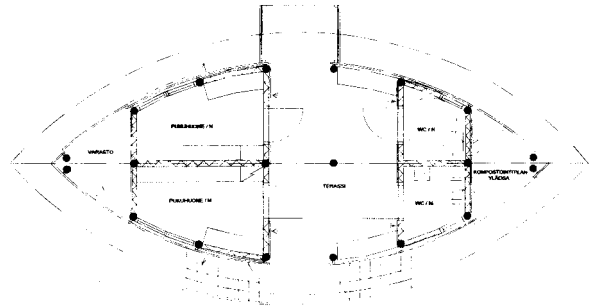
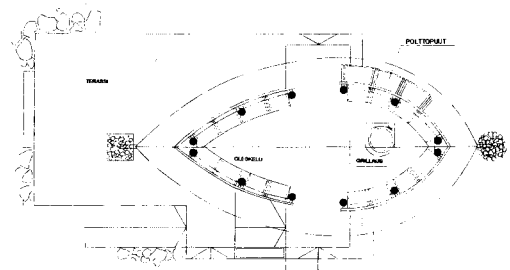
Schlittschuhlaufen zur Verfügung steht. Man war bestrebt, den Pavillonbauten eine persönliche, individuelle Form zu geben, die zu der Stimmung des am Meeresufer gelegenen Parks passt und mit diesem ein einheitliches architektonisches Thema bildet. Man entschied sich für ein Blattmotiv, das Motiv eines Fisches samt seinen Gräten, das Motiv eines umgekehrten Bootes oder alten Dampfschiffes. Die im Kreis aufgestellten Säulen der Bauten wiederholen die Formen des Kiefernwaldes mit seinen schlanken Stämmen. Bei dem Projekt untersuchte man vor allem den Einsatz von gebogenem Holz und gebogenem Sperrholz sowie einfache Verbindungskonstruktionen aus Holz. Bei der Farbgebung der Bauten wurden getönte, transparente Imprägnierfarben verwendet, die zu der umgebenden Natur passen. Die Rahmenkonstruktionen wurden schwarz gestrichen.

PAVILLONS DU PARC

Une colline boisée bordant la nouvelle zone résidentielle construite sur le terrain de l'ancien port pétrolier de Herttoniemi à Helsinki a été transformée en parc. Un certain nombre de pavillons en bois ont été placés dans ce parc et mis à la disposition des habitants. Un ponton et le pavillon-vestiaire-WC sont ouverts toute l'année, car le ponton partiellement couvert est spécialement réservé aux baignades dans un trou creusé dans la glace. Le pavillon de danse et le barbecue couvert sont placés au sommet de la colline et donnent sur la mer. Un abri vestiaire se trouve à côté des terrains de jeux et de la piste de planche à roulettes et est à la disposition des patineurs en hiver. Une forme originale et particulière adaptée à l'ambiance du parc côtier sur un thème architectural homogène a été recherchée pour ces bâtiments. Le thème comprend un motif

représentant une feuille, un poisson avec ses arêtes, une barque renversée ou un ancien bateau à vapeur. Les piliers circulaires des bâtiments rappellent la forêt de pins environnante. Le projet expérimentait en particulier l'utilisation du bois et du contreplaqué cintrés dans la construction et les assemblages en bois. Des couches protectrices transparentes avec des nuances de couleurs naturelles accentuées de noir ont été appliquées sur les bâtiments. Pour contraster les structures en bois, les toits galvanisés n'ont pas été peints.

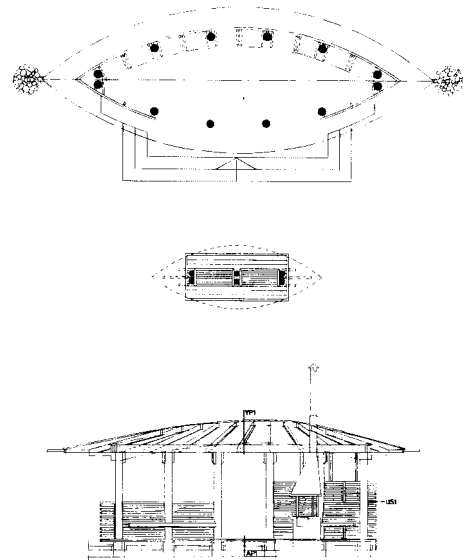
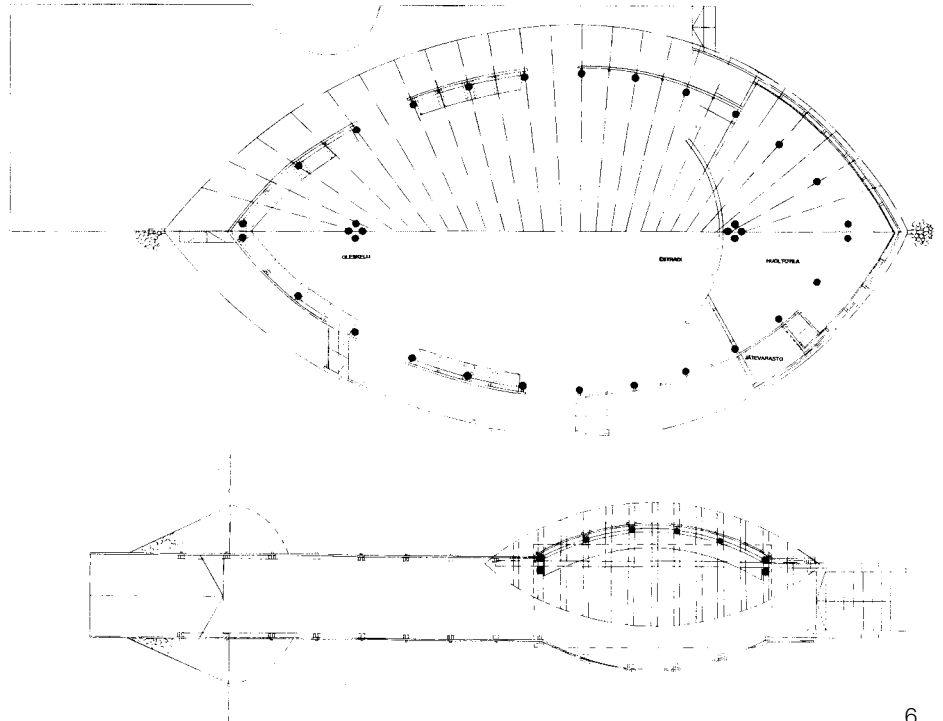

katon kaari, lehtiaihe, kala ruotoineen, ylös-alaisin käännetty vene tai vanha höyrylaiva katsojan omien assosiaatioiden mukaan. Rakennusten kehäpilaristo on muistuma ympäröivästä, salskeasta mäntymetsästä ja kirkkaiksi jätetyt peltikatot muistuttavat kalan kylkeä.

Eri säteisten kaarimuotojen kohtaamisesta syntynyt poikkeuksellinen arkkitehtuuri on toteutuneena myönteinen yllätys, vaikka rakenteet tutkittiin ennakolta myös matemaattisesti ja varmistettiin tietokonepiirroksin. Rakennusten seinämät on toteutettu taivutettuina rakolaudoituksina tai rimasäleikköinä, pääpalkit ovat liimapuuta ja kehäpalkit niputettua lauttaa. Hankkeessa tutkittiin erityisesti taivutetun puun ja taivutetun vanerin käyttöä rakentamisessa sekä yksinkertaisia, ilman loveuksia toteutettuja liitosrakenteita. Avoimissa katoksissa kaikki rakenteelliset osat näkyvät ja näin myös työn laatuun kohdistuu erityisiä vaatimuksia. Rakennustyön yhteydessä on käyty hedelmällistä keskustelua suunnittelijoiden ja rakentajien välillä detaljien toteutustavoista. Innostuneesti poikkeavaan työhön suhtautuneilta rakentajilta on tullut hyviä ehdotuksia ja kiperiä yksityiskohtia on sovittu paljolti katselmuksissa käyttäen koe-asennuksia päätösten tukena. Tiukimpia lautojen taivutuksia varten tehtiin työmaalle höyrytyslaatikko. Rakennusten väriyksessä käytettiin ympäröivään luontoon sopivasti sävytettyjä kuultavia suojakäsittelyjä, kehysvärinä mustaa.

Yrjö Suonto

7
WC-pukukatos

8
Laituri kesällä

9
Pelikentän pukukatos

10
Näkymä laiturilta wc-pukukatoksen suuntaan

8

9

10

PUU TAIPUU

TUORINNIEMEN PUISTOPAVILJONGIT,
HELSINKI

ARKKITEHTI
Studio Suonto Oy, Yrjö Suonto, Katariina
Kosonen ja Harry Charrington

RAKENNUSUUNNITTELIJA
AMV-suunnittelu Oy, Ahti Varvikko

RAKENNUSTYÖT
Laituri ja pukuhuonekatos, Rakennusliike
Niska & Nyssönen, kirvesmiehet Kari ja
Kai Saarikivi, vastaava mestari Vesa Mak-
konen

TANSSIPAVILJONKI, GRILLIKATOS JA
KENTÄN PUKUKATOS
Helsingin Rakennusviraston konepaja,

jonka eri osastoilta löytyivät mainiot
tekijät kirvesmiestyöhön, puusepäntyöhön
ja metalli- ja peltitöihin. Vastaavat mestarit
Taisto Tanttu ja Antero Tuiremo

RAKENNUTTAJA
HKR-rakennuttaja, Timo Airaksinen ja
Sirpa Kallio

TILAAJA
HKR viherosasto, Jorma Oikarinen ja
Reino Kauppinen

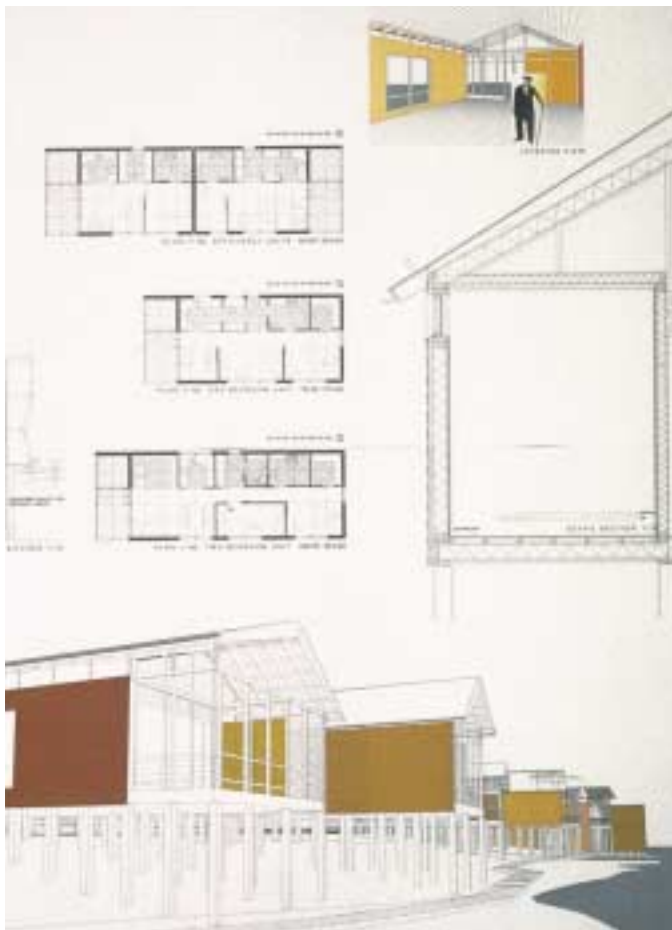
YMPÄRISTÖSUUNNITTELU
Piha ja puistosuunnittelu Terttu Hilli

VALOKUVAT
Matti Karjanoja
Yrjö Suonto

KOULUT

PUURAKENTAMISEN OPETUS JA TUTKIMUS TAMPEREEN TEKNILLISEN KORKEAKOULUN ARKKITEHTUURIN OSASTOLLA

2

1

3

1, 2, 3
Hanna-Maria Virtanen: 2. palkinto kansainvälisessä opiskelijakilpailussa "1999-2000 ACSA/Wood Products Council: The Creation of community"

TTKK:n Arkkitehtuurin osastolla on viime vuosien aikana panostettu merkittävässä määrin suomalaisen puurakentamisen tutkimus- ja kehitystyöhön. Keskeinen sija työssä on ollut avoimen puurakennusjärjestelmän kehittämisellä ja siihen liittyvän ohjeistuksen laatimisella. Työn tulokset on nähtävissä nykyään puurakentamisen Puuinfo julkaisemissa suunnittelijakansiossa ja internetissä, josta ne ovat vapaasti suunnittelijoiden hyödynnettävissä.

Opetuksessa puuta ei ole tarvinnut nostaa erityisesti otsikoihin. Puurakentaminen on luonnollinen osa koulun normaalia opetusta. Puuhun rakennusaineena ja puurakenteisiin

annetaan hyvät eväät jo rakennusopin peruskursseilla 1- ja 2. opiskeluvuotena. Siitä lähtien kaikkien harjoitustöiden ohjauksessa on mahdollista saada ohjausta myös puurakenteiden osalta. Hyvin suosittuja ovat olleet kurssit, jossa samasta aihepiiristä on annettu opetusta kaikilla materiaalivaihtoehdoilla.

Sankan suosion ovat saaneet määrävälein järjestetyt puukurssit. Ne on suunnattu osaston omien opiskelijoiden lisäksi myös rakennetekniikan opiskelijoille ja seudun jo valmiille arkkitehteille ja insinööreille. Kurseille on kutsuttu alan johtavia luennoitsijoita, joiden luennoista on kurssin päätteeksi koostettu julkaisu.

Viime vuosina puu on selvästi lisännyt suosiotaan opiskelijoiden harjoitus- ja lopputöissä samoin kuin kansainvälisissä opiskelijakilpailuissa. Tästä esimerkkinä ovat ohessa esitellyt työt. Tulevaisuudessa puurakentamiseen on suunnitteilla uusia syventävän tason opintoja, jotka toteutetaan yhteistyössä alan teollisuuden kanssa. Näillä kursseilla keskitytään teemottain erilaisiin aihepiireihin suurista puurakenteista asuntorakentamiseen. Ensimmäinen lukuvuonna 2000–2001 järjestettävä kurssi keskittyy toimistorakentamiseen ja liima- ja kertopuisiin pilari-palkkijärjestelmiin.

Mikko Viljakainen

4, 5
 Jari Lantiainen: 3. palkinto
 kansainvälisessä opiskelijakilpailussa "1998-1999 ACSA/Wood Products Council, A Meteorological Center And Field Station"

6, 7
 Karoliina Hautalahti: Kylä Kokkolan Vanhalle satamanlahdelle, diplomityö

4

6

7

5

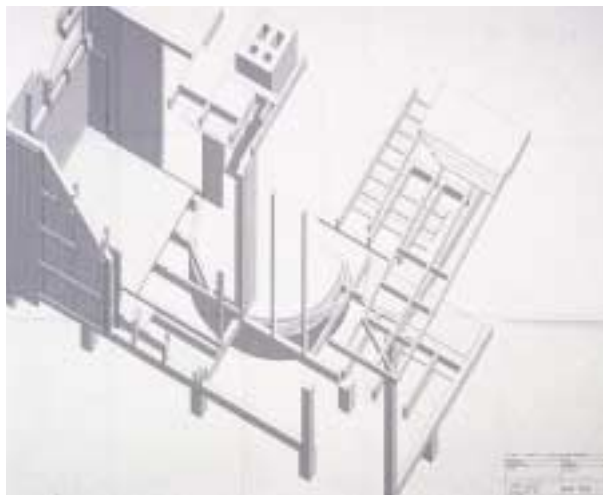
8
 Jukka Aalto, Christiane Bay-Hansen, Juha Eskolin, Vesa Moilanen: 4. palkinto kansainvälisessä Malmö Trähus 2001-kilpailussa

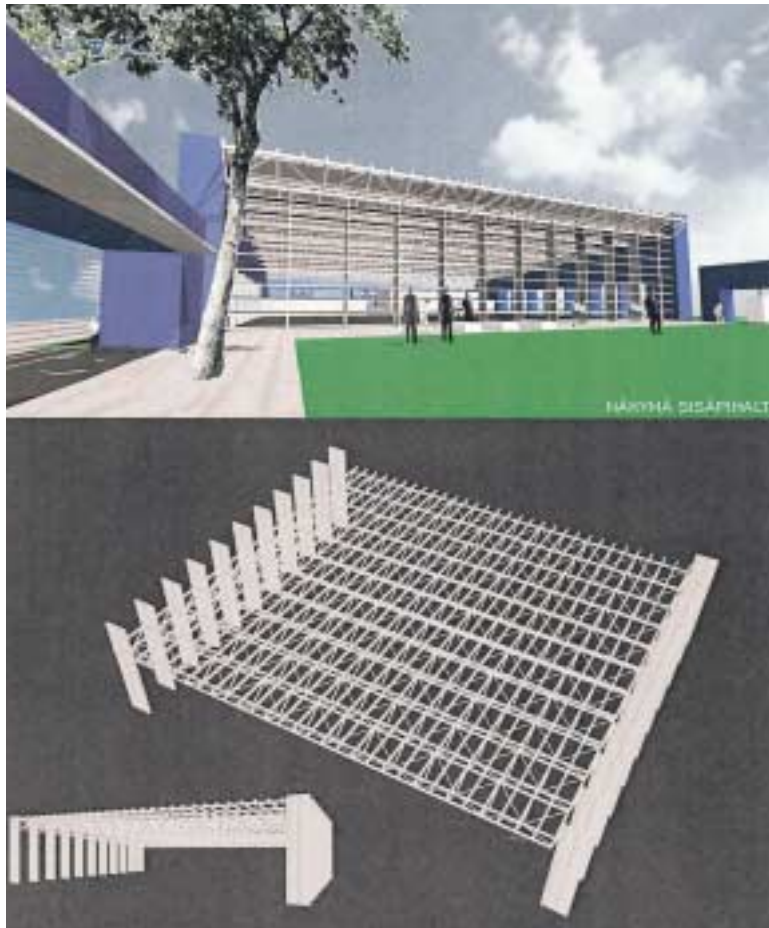
8

9
Hannu Tylli: Saunarakennus,
toisen vuosikurssin harjoitustyö

9

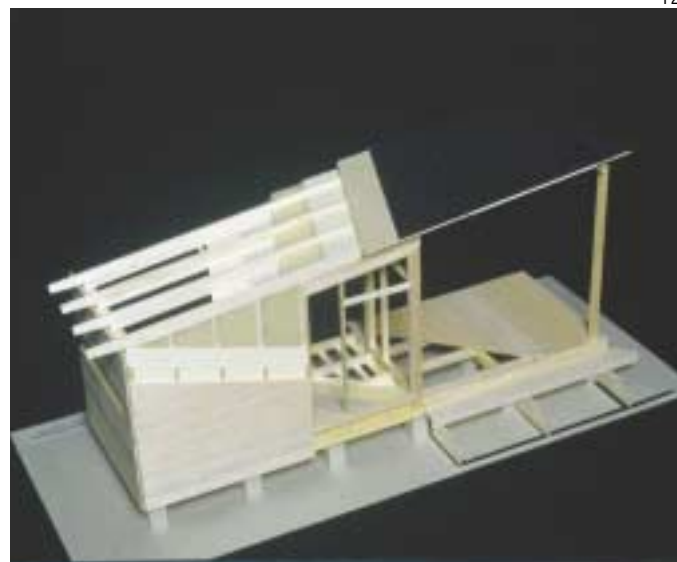
10

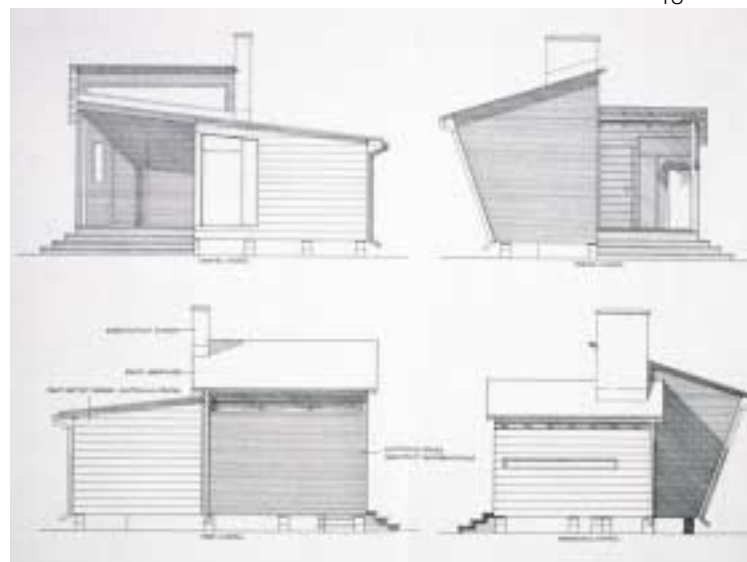
11

10, 11
Juha Eskolin: Ratinan niemi,
diplomityö. Kaupunkipuiston
rakennuksia: urheiluhalli ja
ulkoilmaesiintymislava

12, 13
Jenni Poutanen: Saunarakennus,
toisen vuosikurssin harjoitustyö

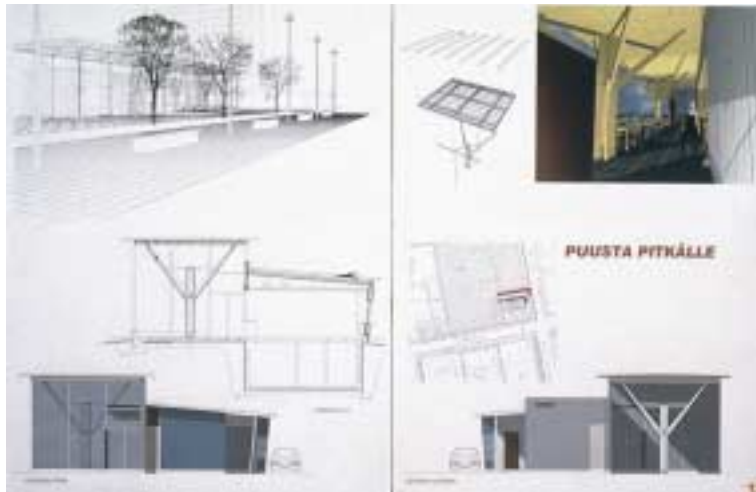

12

13

14
Tommi Tuokkola: Torikioskin
suunnittelukilpailu, 1. palkinto.
Opiskelijakilpailu torikioskin ja
-grillin toteuttamiseksi Uuden-
kaupungin torille

14

15

16

17

15, 16, 17
Annika Alppi: Kevyen liikenteen
puusilta Lahteen, diplomityö

18
Osastolla julkaistua
puurakennekirjallisuutta

18